

Péče o nemocné cukrovkou 2012

ZDRAVOTNICKÁ STATISTIKA

Vydává Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Praha 2, Palackého nám. 4

www.uzis.cz

Péče o nemocné cukrovkou

Řada: Zdravotnická statistika

K dispozici jsou publikace s daty od roku 1978.

Podkladem pro zpracování je Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení A(MZ)1-01 pro obor diabetologie. Výkaz vyplňuje samostatně každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele. Zároveň jej vyplňuje ordinace praktického lékaře pro dospělé. Publikace obsahuje údaje o počtu nemocných, personálním zabezpečení diabetologických ordinací a údaje o činnosti těchto ordinací. Všechna data jsou tříděna podle pohlaví, věkových skupin, druhu léčby a vždy podle krajů.

Diabetes care

Series: Health Statistics

Publications are available with data since 1978.

The basis for processing the publication is the annual report of health establishment of the out-patient care for diabetics. Every out-patient establishment for diabetic care including the hospital departments completes the report in spite of the type of founder. General practitioners fill out this report too. The publication contains data on numbers of patients, on personnel capacity of diabetological health establishments and data of their activity. All data are classified by sex, age group, type of treatment and always by regions.

© ÚZIS ČR, 2013

ISSN 1210-8626

ISBN 978-80-7472-082-6

Obsah

	strana
Úvod	5
Péče o nemocné cukrovkou	6
Mezinárodní srovnání	7
Personální zabezpečení v diabetologických ordinacích	8
Počty vyšetření v diabetologických ordinacích	9
Léčení diabetici u PL pro dospělé	10
Nově zjištěná onemocnění	10
Úmrtnost	10
Výskyt diabetu podle typu a pohlaví	10
Komplikace diabetu	12
Diabetická retinopatie	14
Diabetická nefropatie	14
Diabetická noha	14
Léčba diabetu	16
Hospitalizace pacientů s diabetem	16
Závěr	17
Grafy	
Vývoj počtu léčených diabetiků podle typu onemocnění	6
Vývoj péče o diabetiky	8
Počet ambulantních lékařů na 100 000 obyvatel a počet návštěv na 1 lékaře a den v oboru diabetologie v roce 2012	9
Vývoj zastoupení léčených diabetiků podle typu onemocnění v procentech (obě pohlaví)	11
Počet osob s nově diagnostikovaným onemocněním na 10 000 obyvatel podle pohlaví a krajů	12
Vývoj počtu diabetických komplikací v porovnání s počtem léčených osob.....	13
Vývoj počtu léčených osob s diabetickou retinopatií	13
Vývoj počtu léčených osob s diabetickou nefropatií	15
Vývoj počtu léčených osob s diabetickou nohou	15
Struktura léčby diabetu mellitu perorálními antidiabetiky	16
Mapa - Počet hospitalizací pro vybrané diagnózy diabetu a jeho komplikací v nemocnicích v ČR v roce 2012 podle okresů.....	18
Značky v tabulkách.....	19

Tabulky

1. Diabetologický obor - vývoj	
1.1 Vývoj počtů diabetologických ordinací a úvazků.....	20
1.2 Vývoj počtů diabetiků léčených na konci roku, incidence, úmrtí	21
1.3 Vývoj počtů léčených osob s komplikací diabetu	22
1.4 Vývoj počtu osob léčených k 31.12	23
1.5 Vývoj léčených osob v členění podle jednotlivých typů diabetu.....	24
2. Personální zabezpečení v diabetologických ordinacích.....	27
3. Ukazatelé vztahu mezi počtem lékařů, zdravotnických pracovníků nelékařů bez odborného dohledu a diabetiků léčených v diabetologických ordinacích	27
4. Stav a pohyb léčených diabetiků podle pohlaví a území (celkem, muži, ženy).....	28
5. Počet léčených osob v členění podle jednotlivých typů diabetu, pohlaví a území (celkem, muži, ženy)	30
6. Počet léčených osob s diabetem 1. typu podle věkových skupin, pohlaví a území - absolutní počet a na 1 000 obyvatel (celkem, muži, ženy)	33
7. Počet osob s nově zjištěným onemocněním podle pohlaví a území - absolutní počet a na 1 000 obyvatel (celkem, muži, ženy)	36
8. Počet vyšetřených osob s poruchou glukózové tolerance (PGT) podle pohlaví a území - absolutní počet a na 1 000 obyvatel (celkem, muži, ženy).....	37
9. Počet léčených osob s komplikací diabetu podle území	38
10. Druh léčby	
10.1 Počty léčených diabetiků podle typu diabetu a druhu léčby.....	39
10.2 Léčení diabetici podle druhu léčby a území	40
10.3 Počty předepsaných druhů léčby v krajích.....	42
11. Léčení diabetici podle pohlaví a území - absolutní počet a na 100 000 obyvatel (celkem, muži, ženy)	43
12. Počet diabetiků léčených u praktických lékařů pro dospělé (z celkového počtu léčených diabetiků)	47
13. Hospitalizace pro Diabetes mellitus	
13.1 Počet hospitalizovaných pro základní diagnózu Diabetes mellitus (E10–E14) v nemocnicích v ČR v letech 2002–2012 podle typu diabetu	48–49
13.2 Počet hospitalizovaných pro základní diagnózu Diabetes mellitus (E10–E14) v nemocnicích v ČR v letech 2002–2012 podle kódu komplikace	48–49
14. Seznam termínů užitých v publikaci a anglických ekvivalentů	50
15. Seznam užitých zkratk	52

Úvod

Podkladem pro zpracování statistických údajů prezentovaných v předkládané publikaci je „Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor diabetologie“ A (MZ) 1-01. Jeho obsah byl sestaven na základě požadavků a potřeb České diabetologické společnosti a příslušného odboru Ministerstva zdravotnictví.

Výkaz vyplňuje samostatně každá diabetologická ordinace, včetně odborných ambulancí v nemocnicích, bez ohledu na jejich zřizovatele. Od roku 1995 výkaz zároveň vyplňují ordinace praktického lékaře pro dospělé. Praktičtí lékaři vykazují pouze ty diabetiky, které aktivně léčí, nevykazují počty ošetření (vyšetření). Do roku 1999 včetně byla data uváděna pouze za zdravotnictví bez ostatních centrálních orgánů, od roku 2000 souhrnně za zdravotnictví celkem tj. včetně ostatních centrálních orgánů.

Údaje o případech hospitalizace pro základní diagnózu diabetes mellitus pocházejí z dat Národního registru hospitalizovaných (NRHOSP). NRHOSP shromažďuje na základě individuálních hlášení na celostátní úrovni informace o jednotlivých případech hospitalizace. U každého případu je povinně zaznamenána základní diagnóza podle Mezinárodní klasifikace nemocí, desáté revize (MKN-10).

Orgánem provádějícím statistické zjišťování a zpracování dat je Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR.

Publikace vychází od roku 1978. Protože byly obsah a metodika diabetologického výkazu průběžně měněny, některé parametry jsou v časových řadách (Tabulky 1, grafy) sledovány za kratší časový úsek.

Předkládané statistické údaje dávají přehled o počtu léčených diabetiků, o komplikacích onemocnění, struktuře léčby, dále o personálním zabezpečení diabetologických ordinací a o jejich činnosti.

Péče o nemocné cukrovkou

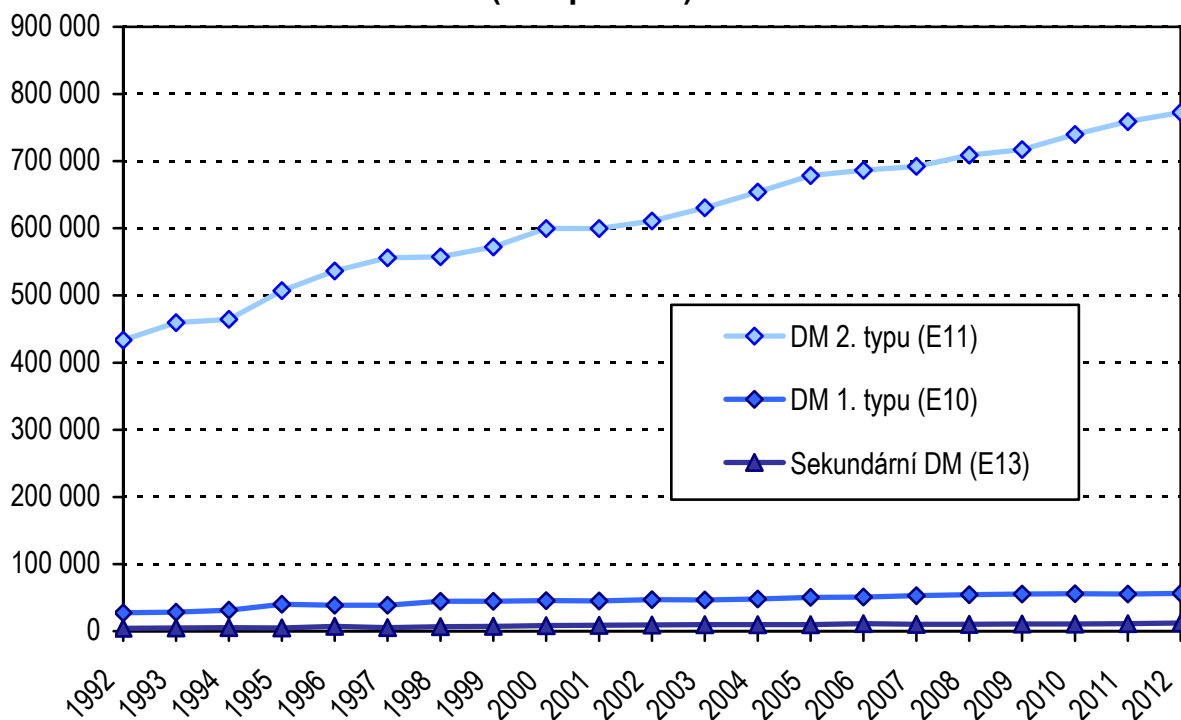
Diabetes mellitus (DM) neboli úplavice cukrová (cukrovka) je chronické onemocnění, které se projevuje zvýšenou hladinou cukru (glukózy) v krvi. Příčinou je buď nedostatek inzulínu v důsledku jeho snížené sekrece anebo je sekrece inzulínu zpočátku dostatečná, ale periferní tkáně jsou na jeho působení rezistentní. Kromě metabolismu cukrů je narušen také metabolismus bílkovin a tuků, důsledkem čehož je narušen celý energetický metabolismus.

Kód a název diagnózy MKN-10

- E10 - Diabetes mellitus závislý na inzulínu
- E11 - Diabetes mellitus nezávislý na inzulínu
- E12 - Diabetes mellitus spojený s podvýživou
- E13 - Jiný určený diabetes mellitus
- E14 - Neurčený diabetes mellitus

Cukrovka je tak zařazena podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů, desátá revize (MKN-10) do kapitoly „Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek“. Kódy podkapitoly „Diabetes mellitus – cukrovka – úplavice cukrová“ ukazuje tabulka výše (podrobněji viz [webové stránky ÚZIS ČR věnované MKN-10](#)).

Vývoj počtu léčených diabetiků podle typu onemocnění (obě pohlaví)

V roce 2012 se léčilo v ČR s diabetem více než 841 tisíc osob, což představuje přibližně 8 % populace. Procento osob léčených pro diabetes dlouhodobě roste. Oproti předchozímu roku došlo k nárůstu o zhruba 16 tisíc osob. Při srovnání s rokem 2003 to bylo ale již o 154 tisíc diabetiků více (Tabulka 1.2).

V předchozích dvaceti letech rostl počet diabetiků průměrným tempem přibližně 19 tisíc nemocných ročně. Pokud by tento trend trval i v následujících letech, nejpozději v roce 2022 by počet diabetiků v ČR překročil deset procent populace.

Kauzální léčba diabetu není dostupná, cílem péče o diabetiky je vhodnou léčbou a změnou životního stylu, především změnou stravovacích návyků, kontrolovat hladinu krevního cukru v bezpečných mezích a zamezit tak vzniku a rozvoji komplikujících onemocnění. Statisticky se sledují některé komplikace jako nefropatie, retinopatie a neuropatie a vaskulopatie, ale diabetes má vliv na celou řadu dalších onemocnění, především kardiovaskulárních.

Vzhledem k hrozivému trendu dlouhodobého nárůstu prevalence diabetu mellitu a vzrůstající zátěži, kterou toto onemocnění představuje pro zdravotnictví České republiky, přijala na konci roku 2012 České diabetologická společnost Národní diabetologický program pro období let 2012–2022. Tento text podpořilo také Ministerstvo zdravotnictví ČR. Podrobněji viz webové stránky České diabetologické společnosti – [Národní diabetologický program](#).

Mezinárodní srovnání

V případě diabetu se hovoří o celosvětové epidemii. Podle Mezinárodní federace diabetu (International Diabetes Federation, IDF) bylo v roce 2011 v celém světě na 366 milionů diabetiků, z nich přibližně polovina nedidiagnostikovaných a neléčených. Ve stejném roce způsobil diabetes 4,6 milionů úmrtí.

Srovnání odhadované prevalence diabetu s vybranými státy Evropy podle IDF (srovnání podle prevalence standardizované podle světové populace) ukazuje následující tabulka. Pro podrobné informace doporučujeme materiál [The Global Burden – Diabetes and Impaired Glucose](#):

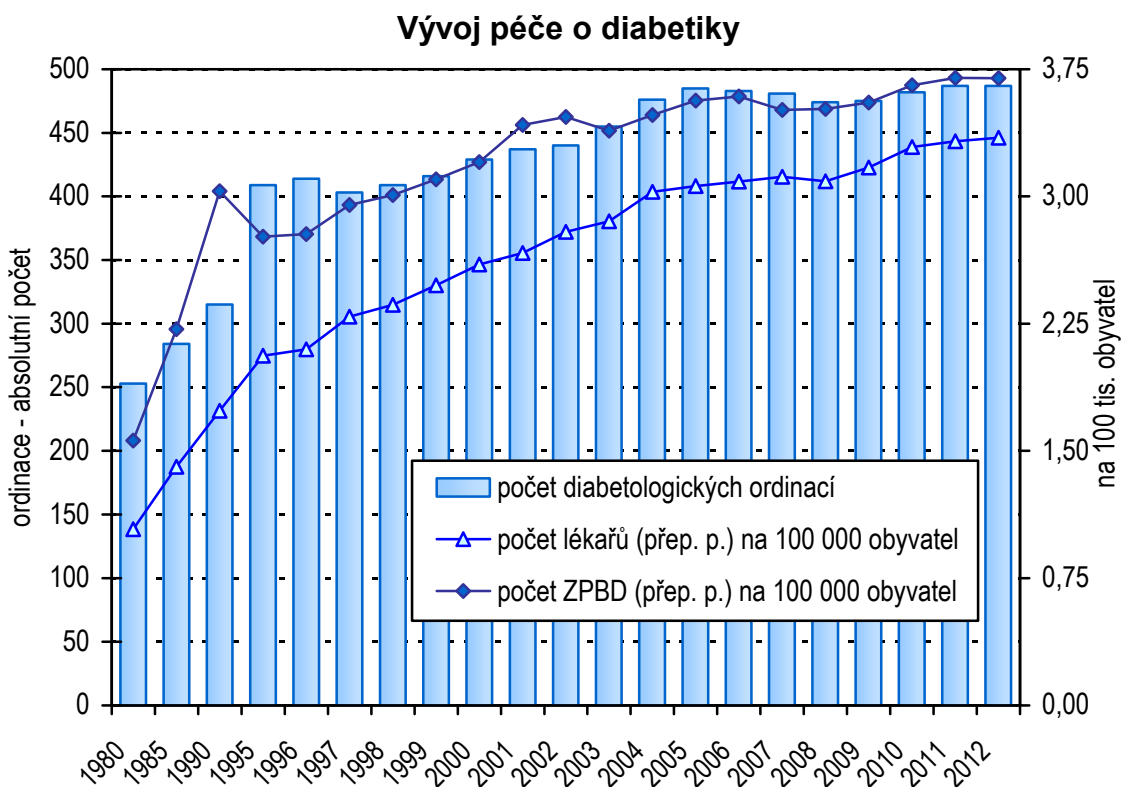
Stát	Odhad prevalence diabetu v roce 2010
Česká republika	6,4 %
Francie	6,7 %
Maďarsko	6,4 %
Německo	8,9 %
Polsko	7,6 %
Rakousko	8,9 %
Slovensko	6,4 %

Především diabetes 2. typu je chápán jako civilizační onemocnění, které přímo souvisí se zhoršováním životního stylu spojeném s moderním sedavým způsobem života a nadbytečným přísunem kalorické stravy. Velkým problémem je rychle vzrůstající prevalence diabetu v některých rozvojových zemích s prudkým ekonomickým rozvojem, příkladem jsou některé státy blízkého východu jako Kuvajt, Katar nebo Saudská Arábie.

Světová zdravotnická organizace předpokládá, že v roce 2030 bude diabetes celosvětově 7. nejčastější příčinou smrti.

Personální zabezpečení v diabetologických ordinacích

V roce 2012 odevzdalo výkaz o činnosti 487 diabetologických ordinací z 510 evidovaných (95% úspěšnost sběru) (Tabulka 2). Podle odevzdaných výkazů působil v roce 2012 v ČR v diabetologických ordinacích 360,83 lékařů (přepočtené počty podle úvazků včetně smluvních pracovníků) a 396,51 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD, taktéž přepočtené počty) (Tabulka 1.1).

V porovnání s minulým rokem počet úvazků lékařů i ZPBD mírně narostl. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel podle krajů bylo nejvíce lékařských diabetologických úvazků v Hlavním městě Praha (5,7), s odstupem následoval kraj Moravskoslezský (3,8). Republikový průměr byl 3,4 úvazku na 100 tis. obyvatel. Na 1 pracovní úvazek

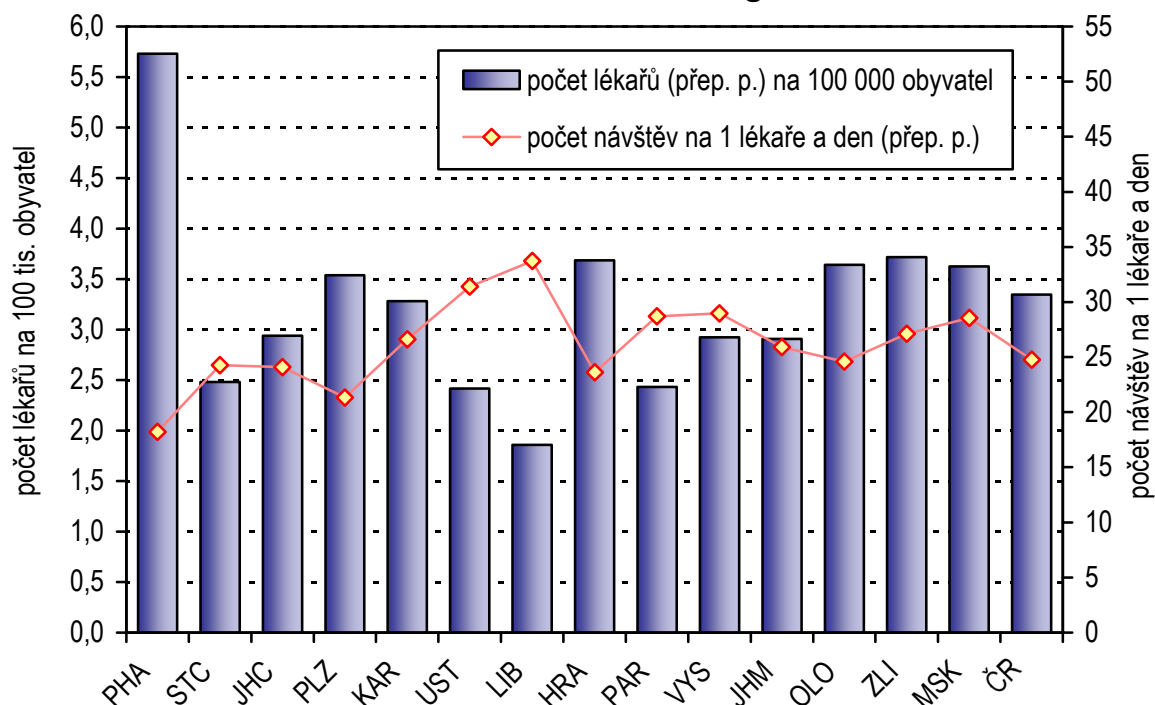

lékaře v diabetologických ordinacích připadlo 1 871 léčících se diabetiků. Ve srovnání s rokem 2011 poklesl počet diabetiků připadajících na 1 úvazek lékaře o 10 pacientů.

Počty vyšetření v diabetologických ordinacích

V roce 2012 bylo v diabetologických ordinacích poskytnuto celkem 2 204 822 ošetření-vyšetření (dále návštěvy), což představovalo 2,6 návštěvy za rok na jednoho diabetika. Nejvíce návštěv na jednoho pacienta bylo v kraji Vysočina (3,1 návštěvy), nejméně v Jihočeském kraji (2,1 návštěvy). Při posuzování těchto údajů je třeba brát v úvahu, že pacienti s diabetem jsou sledováni podle místa zdravotnického zařízení, kde se léčí, nikoliv podle místa bydliště.

Počet ambul. lékařů na 100 000 obyv. a počet návštěv na 1 lékaře a den v oboru diabetologie v roce 2012

Jeden lékař diabetologické ordinace přijal za rok v průměru 6 110 návštěv za účelem vyšetření nebo ošetření (6 237 v roce 2011). V regionech se počet přijatých návštěv na jednoho lékaře a v přepočtu na jeden pracovní den (těch bylo v roce 2012 celkem 252) pohyboval od 30 návštěv v Ústeckém a v Libereckém kraji po 18 návštěv v Hlavním městě Praze. Tento poměrně vysoký rozdíl je způsoben nerovnoměrným rozmístěním diabetologických úvazků lékařů v krajích a částečně i nerovnoměrným využíváním zdravotních služeb ze strany pacientů-diabetiků. Výše uvedený závěr podporuje i fakt, že počet návštěv připadajících na 1 diabetika a rok má poměrně malý rozptyl a ve většině krajů se pohybuje kolem republikového průměru.

Léčení diabetici u PL pro dospělé

Většina diabetických pacientů byla v péči diabetologických ordinací (80,3 %). Menší, ale rostoucí část diabetiků, zejména těch, kteří mají lehčí formu onemocnění, léčí sami aktivně praktičtí lékaři (19,4 %) (Tabulka 12).

Nově zjištěná onemocnění

Během roku bylo nově zjištěno onemocnění u více než 37 tisíc žen a 34 tisíc mužů, z toho bylo 284 osob ve věku do 19 let. Nejvyšší počet nově zjištěných případů na 1 tisíc obyvatel zaznamenalo Hlavní město Praha (8,3). Nejnižší roční počty nově evidovaných diabetiků byly zaznamenány v kraji Vysočina a v Pardubickém kraji (5,1 případů). Republikový průměr činil 6,9 nově zjištěných případů diabetických onemocnění na 1 tisíc obyvatel, což představovalo nárůst o 4 desetiny oproti roku 2011.

Úmrtnost

V průběhu roku zemřelo 23,3 tisíc osob s diabetickým onemocněním.

Diabetes jako základní příčina úmrtí byl uveden v 2 247 případech (dg. E10–E14, Informační systém Zemřelí, ČSÚ).

Výskyt diabetu podle typu a pohlaví

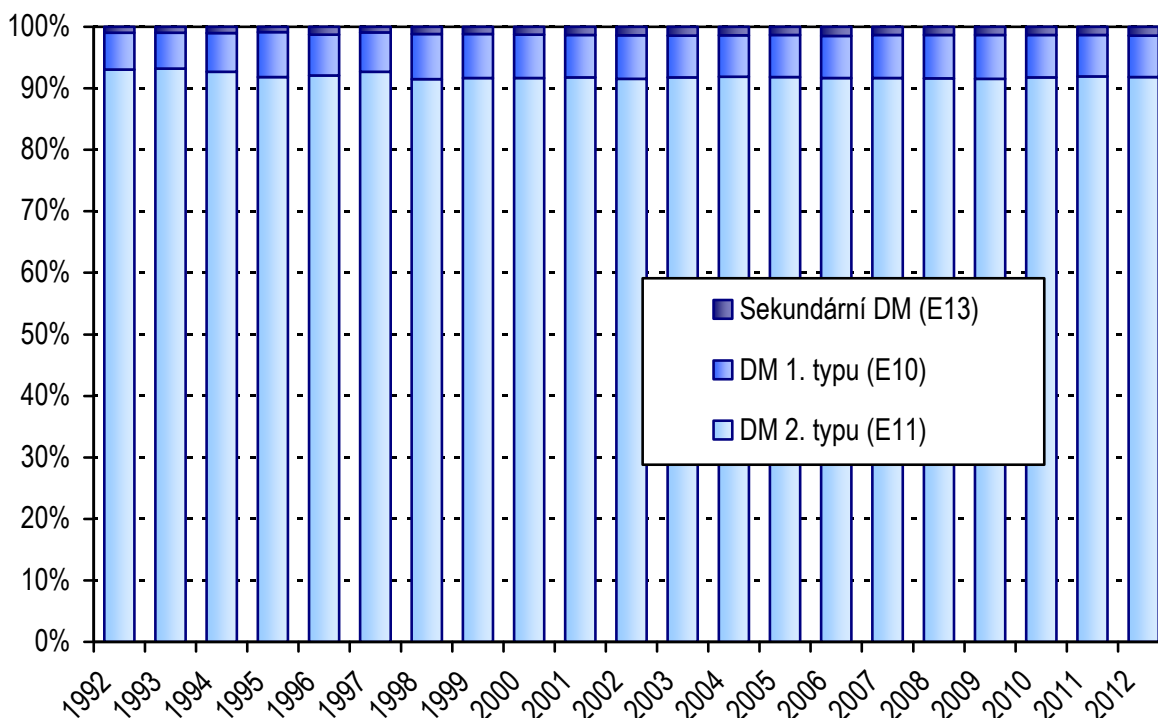
Skupina diabetických onemocnění je velmi různorodá, ale nejčastější je diabetes mellitus 2. typu (podle Mezinárodní klasifikace nemocí 10. revize kód E11 Diabetes mellitus nezávislý na inzulinu) a diabetes mellitus 1. typu (kód diagnózy E10 Diabetes mellitus závislý na inzulinu). Sleduje se také výskyt sekundárního diabetu (kód diagnózy E13) a četnost poruchy glukózové tolerance (kód diagnózy R73.0), která je mechanismem a důsledky k onemocněním metabolismu glukózy řazena a označována také jako prediabetes.

Závažnější formou je diabetes 1. typu, neboť je při něm vyšší náchylnost k akutním komplikacím. Navíc tím, že se objevuje obvykle v mladším věku, trvá jako onemocnění déle a tím stoupá riziko chronických komplikací.

Na konci roku 2011 bylo evidováno 1 843 dětí a mladistvých (0–19 let) trpících diabetem 1. typu, jejich počet se na konci roku 2012 zvýšil na 1 966 osob.

Více než 90 % onemocnění však patří k 2. typu, který je nejčastěji diagnostikován ve středním a starším věku. Nárůst diabetiků 2. typu ve všech ekonomicky vyspělých zemích se přičítá nezdravému životnímu stylu, špatným stravovacím návykům a nedostatku pohybu spojenému s nárůstem tělesné hmotnosti. Svůj vliv má i dědičnost.

Vývoj zastoupení léčených diabetiků podle typu onemocnění v procentech (obě pohlaví)

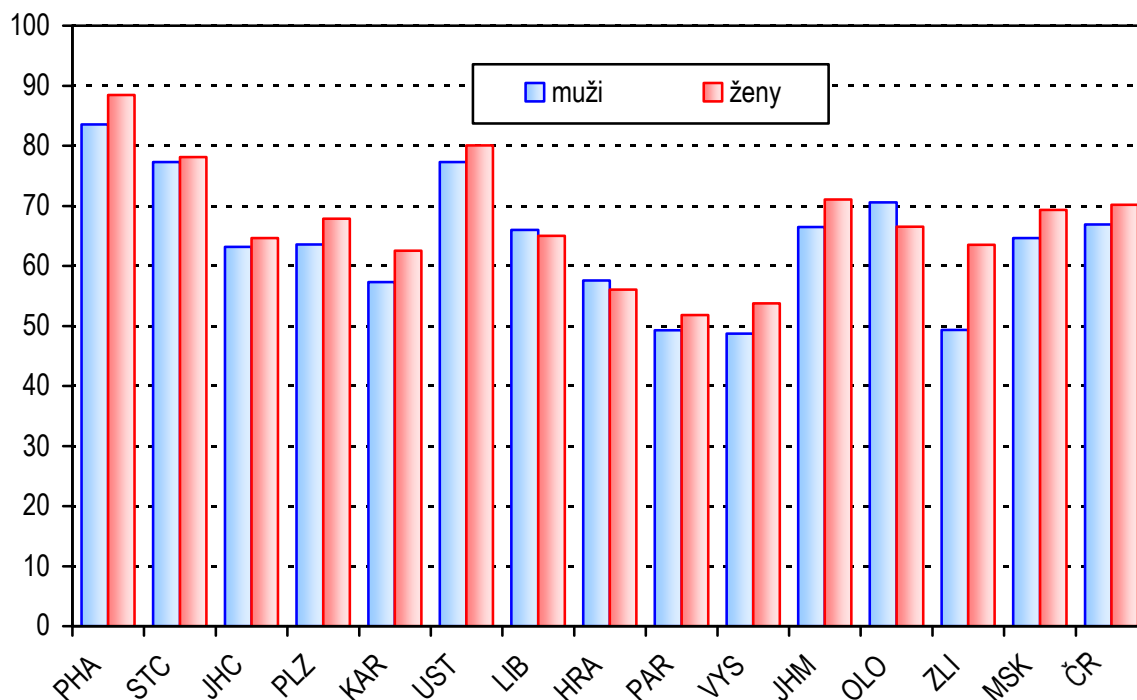
Ke konci roku 2012 se léčilo s diabetem II. typu 772 585 osob a s diabetem 1. typu 56 514 nemocných. Sekundárním diabetem trpělo 12 128 osob a porucha glukózové tolerance byla evidována u 62 206 osob (podrobně Tabulka 5). Počty léčených osob rozdělených podle pohlaví a jednotlivých typů diabetu ukazuje následující tabulka:

Pohlaví	Diabetes mellitus celkem	Primární diabetes mellitus				Sekundární diabetes mellitus (E13)		Porucha glukózové tolerance (R73.0)
		1. typu (E10)		2. typu (E11)		počet pacientů	%	počet pacientů
		počet pacientů	%	počet pacientů	%			
Muži	398 839	28 219	7,1	364 080	91,3	6 540	1,6	28 130
Ženy	442 388	28 295	6,4	408 505	92,3	5 588	1,3	34 076
Celkem	841 227	56 514	6,7	772 585	91,8	12 128	1,4	62 206

Četnost diabetických onemocnění je dlouhodobě vyšší u žen, ke konci roku 2012 bylo evidováno a léčeno 442 388 žen s diabetem (tj. o 44 tisíc žen diabetiček více než mužů diabetiků). Převaha žen je výraznější mezi diabetiky 2. typu (o 12 % více žen než mužů) než mezi diabetiky 1. typu (o 1 %). Častější výskyt diabetu 2. typu u žen lze částečně vysvětlit tím, že střední délka života je vyšší u žen než u mužů

a pravděpodobnost vzniku diabetického onemocnění pozitivně koreluje s věkem člověka.

**Počet osob s nově diagnostikovaným onemocněním
na 10 000 obyvatel podle pohlaví a krajů**

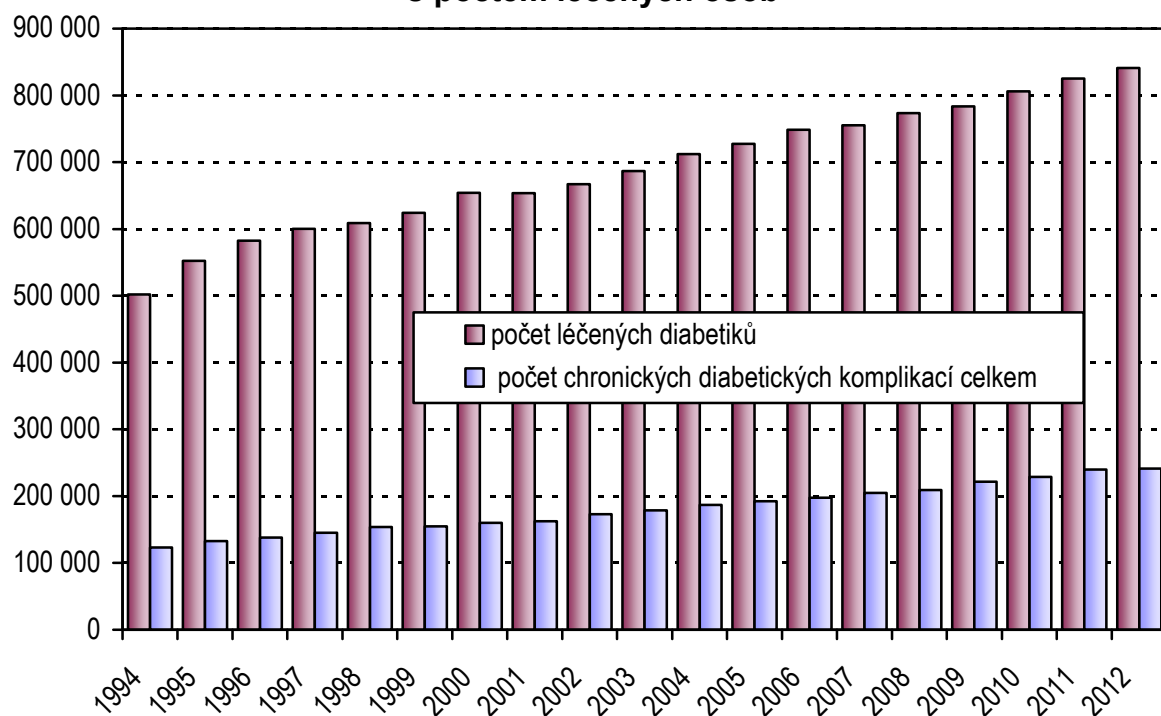

Komplikace diabetu

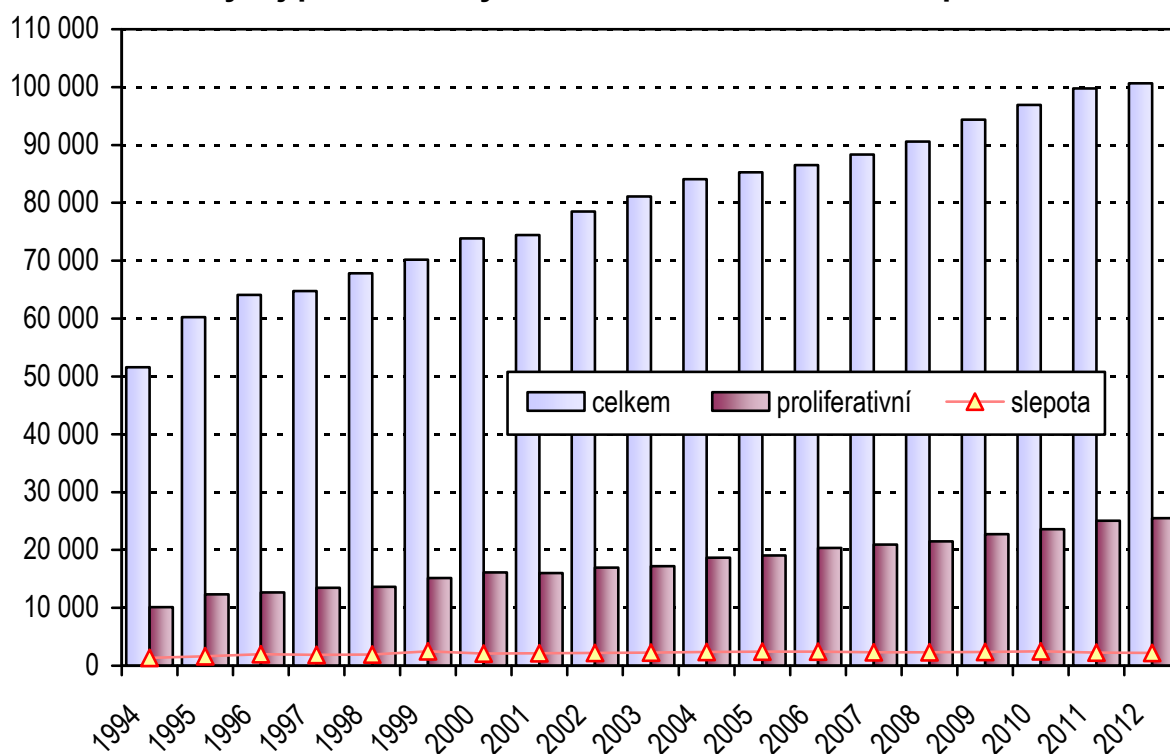
Diabetes je díky absenci výraznějších samostatných projevů často diagnostikován náhodně při vyšetření z jiného důvodu, v souvislosti s jinou nemocí nebo až pro vzniklé komplikace, které mohou být buď akutní (kóma) nebo chronické (poškození ledvin - nefropatie, poškození očí - retinopatie, urychlení aterosklerózy s nebezpečím gangrény dolních končetin, častější infekce, nervové poruchy - diabetická neuropatie a další).

Statisticky je sledována diabetická retinopatie, nefropatie a komplikace označovaná jako diabetická noha. V roce 2012 se vyskytlo 241 tisíc případů sledovaných komplikací (240 tisíc v roce 2010) (podrobně rok 2012 v Tabulce 9). Poměr počtu diabetických komplikací vztahený k počtu léčených diabetiků v hodnotě 0,29 se oproti předchozímu roku mírně snížil.

Vývoj počtu diabetických komplikací v porovnání s počtem léčených osob

Vývoj počtu léčených osob s diabetickou retinopatií

Diabetická retinopatie

Diabetická retinopatie, tj. onemocnění oční sítnice způsobené primárně vysokou hladinou krevního cukru, byla mezi sledovanými komplikacemi cukrovky zaznamenána nejčastěji. Touto komplikací trpělo v České republice 100 662 osob (12 % diabetiků), z toho 25 % mělo proliferativní formu, která má za následek novotvorbu cév, sklivcovou hemoragii, riziko odchlípení sítnice a poruchu zraku. Z celkového počtu pacientů s diabetickou retinopatií bylo 2,2 % postiženo slepotou. Poměr této krajní formy očního postižení u diabetiků dlouhodobě klesá.

Stejně jako v předchozích letech byl nejvyšší podíl osob s diabetickou retinopatií v Plzeňském kraji (18 % diabetiků), následovaným Libereckým krajem (14 %). Nejvyšší počet osob s diabetickou slepotou se léčil v krajích Středočeském (0,38 % diabetiků) a Karlovarském (0,35 %).

Diabetická nefropatie

Diabetickou nefropatií (onemocnění ledvin způsobené diabetem) trpělo 97 133, tj. 11,5 %, pacientů z celkového počtu léčených diabetiků, z toho mělo 36 % již známky snížené ledvinové funkce (renální insuficienci).

Nejvyšší podíl diabetiků s nefropatií vztažený k celkovému počtu osob léčených na diabetes v daném kraji byl zaznamenán v kraji Karlovarském (17 %). Nad výše zmíněným republikovým průměrem byly ještě kraje Středočeský, Královéhradecký, Plzeňský, Olomoucký, Moravskoslezský a Pardubický.

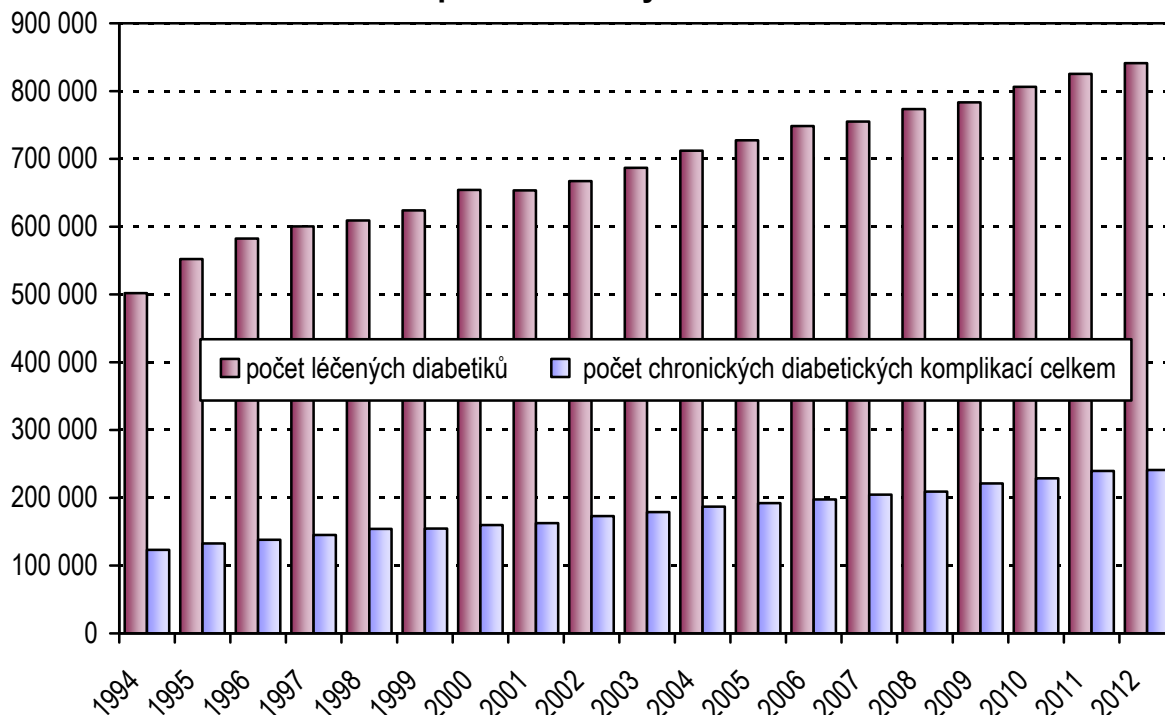
Diabetická noha

Poslední sledovanou komplikací je tzv. diabetická noha, což je souhrnné označení pro zdravotní problémy dolních končetin související s diabetickou neuropatií a mikro- a makrovaskulopatií. Diabetická noha se v roce 2012 vyskytla u 43 248 (5,1 %) léčených diabetiků, což je oproti roku 2011 pokles o 0,2 %.

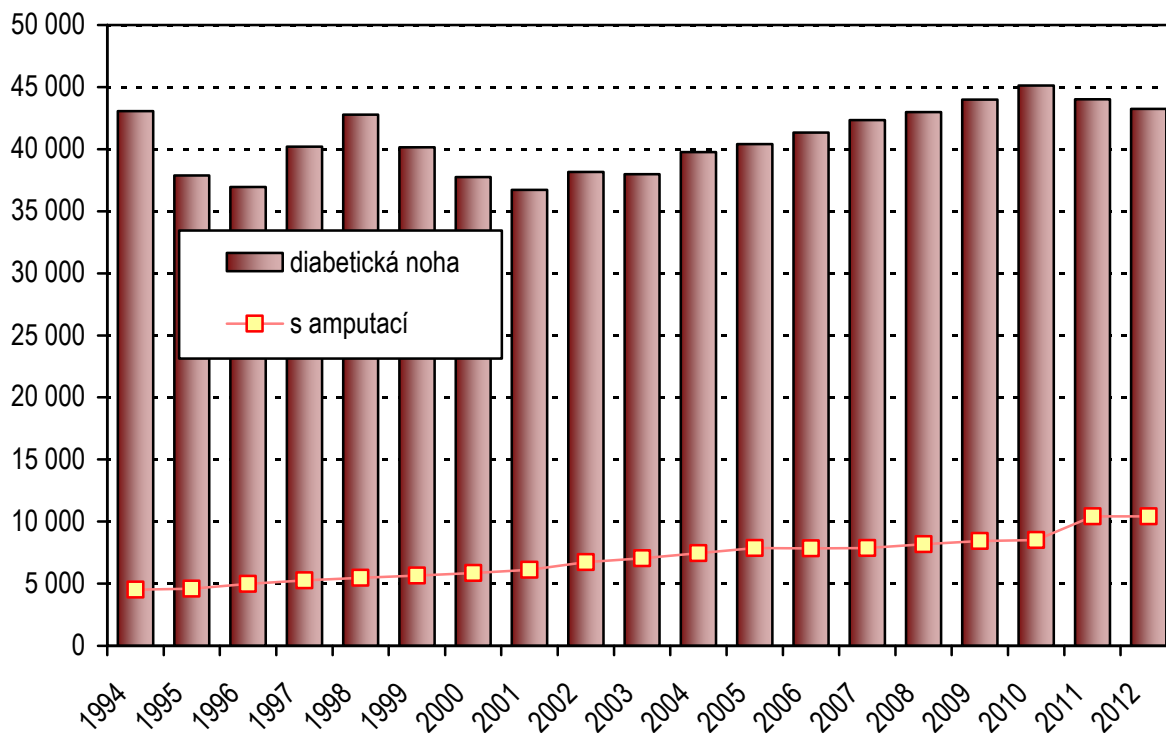
Nejvyšší podíl osob s uvedeným zdravotním problémem byl zaznamenán, stejně jako v roce předchozím, v kraji Vysočina (7,6 %) a ve srovnání s republikovým průměrem byl poměrně vysoký podíl těchto komplikací ještě v kraji Zlínském (6,6 %), Moravskoslezském (6,4 %) a v Hlavním městě Praze (6,1 %).

Nejtěžším důsledkem této zdravotní komplikace diabetu může být amputace části dolní končetiny, nejčastěji v oblasti nohy a prstů. V celé ČR bylo v roce 2012 hlášeno 10 425 osob s provedenou amputací, z toho 4 035 (38,7 %) nad kotníkem.

Vývoj počtu diabetických komplikací v porovnání s počtem léčených osob

Vývoj počtu léčených osob s diabetickou nohou

Léčba diabetu

Každý, u koho byla zjištěna nějaká forma cukrovky, by měl být v pravidelné péči lékařů. Jedině včasná diagnóza a léčba diabetu může předejít závažným komplikacím.

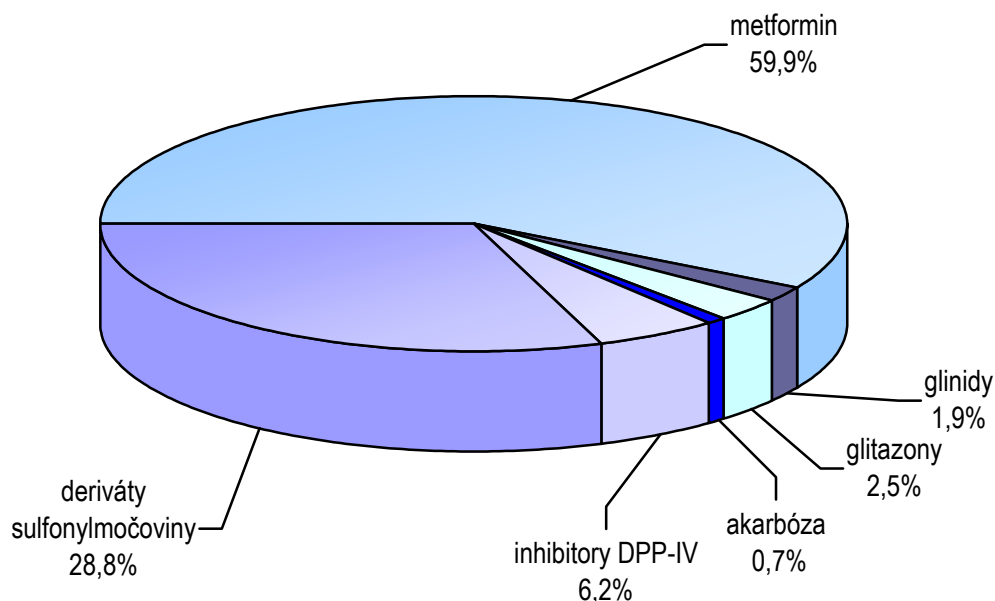
U diabetiků 2. typu je nedílnou součástí léčby dieta s nižším obsahem kalorií a pohybová aktivita, u diabetiků 1. typu je od počátku nutné podávat inzulín.

Jen dietou bylo v roce 2012 léčeno 13,8 % diabetiků. Jejich podíl každoročně mírně klesá (16,3 % v roce 2011). Počítáno pouze z diabetiků 2. typu bylo v roce 2012 léčeno jen dietou 15 % těchto pacientů.

Další formou léčby diabetu je léčba farmakologická. 424 003 diabetiků bylo léčeno metforminem (59,9 % předepsaných PAD) a 203 802 (28,8 % předepsaných PAD) deriváty sulfonylmočoviny (podrobně Tabulka 10.1, 10.2 a 10.3). Počet osob léčených metforminem meziročně vzrostl o 30 086 (o téměř 8 %).

Z 209 102 pacientů léčených inzulínem 132 723 osob (63,5 %) mělo předepsán intenzifikovaný inzulínový režim a 6 176 (3,0 %) pacientů bylo vybaveno inzulínovou pumpou.

Struktura léčby diabetu mellitu perorálními antidiabetiky

Hospitalizace pacientů s diabetem

Diabetes mellitus je sice onemocnění léčené převážně ambulantně, v těžších případech, při destabilizaci stavu, při změně léčebného režimu nebo v případech vážnějších komplikací jsou pacienti s touto chorobou hospitalizováni. Přes strmý nárůst počtu diabetiků vývoj posledních deseti let neukazuje zvýšení počtu hospitalizací pro základní diagnózu diabetu, jejich počet naopak mírně klesá.

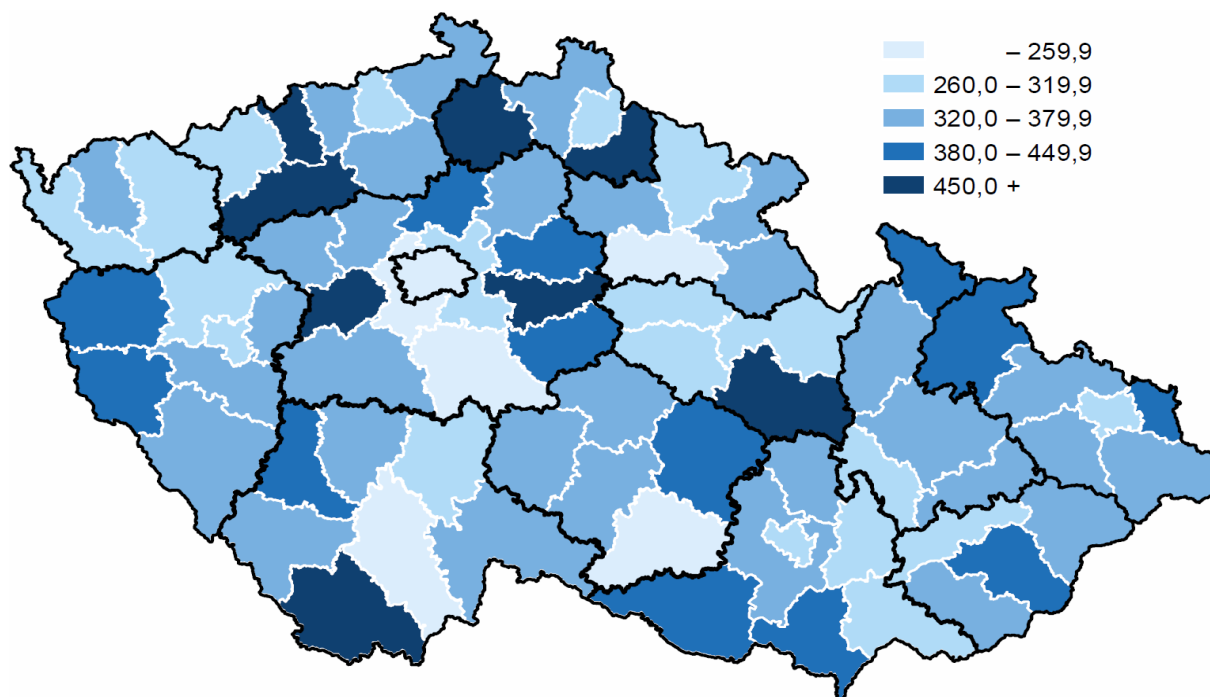
Podle údajů Národního registru hospitalizovaných bylo se základní diagnózou E10–E14 v roce 2012 v nemocnicích v České republice hospitalizováno 20 227 osob při 22 613 případech hospitalizace (jedna osoba může během roku absolvovat více případů hospitalizace, podrobněji viz metodika NRHOSP). V případech hospitalizace mírně převažoval diabetes mellitus 1. typu (52 %) (Podrobněji Tabulka 13.1). Počty hospitalizací pro diabetes mellitus dlouhodobě klesají i přes rostoucí prevalenci tohoto onemocnění. Je otázkou, nakolik je příčinou lepší kompenzace diabetu a zintenzivňování ambulantní léčby a nakolik celkové trendy vykazování hospitalizačních diagnóz.

V případě zahrnutí i hospitalizací pro základní diagnózu možné komplikace diabetu (vybrané kódy diagnóz MKN-10 cévních onemocnění mozku G45, I60–I69; polyneuropatií G62.9 a G63.2; onemocnění sítnice H35; ateroskleróza I70; zánětů plic J13–J16, J18, J20; selhání ledvin N17–N19; záněty močového ústrojí N30, N34 a záněty žlučových cest K83.0) s vedlejší hospitalizační diagnózou diabetu (rozsah kódů E10–E14) je možné sledovat regionální úspěšnost léčby diabetu. Standardizovaný výskyt (podle evropského standardu) těchto hospitalizací dle okresu bydliště pacienta ukazuje mapa na následující straně. Na rozdíl od většiny geograficky strukturovaných údajů v této publikaci (podle sídla zdravotnického zařízení) odráží tato mapa skutečný stav kompenzace diabetiků v okresech ČR. Přesto je nutné brát v úvahu možné nepřesnosti, například vlivem místních odlišností ve způsobu kódování hlavní hospitalizační diagnózy v jednotlivých zdravotnických zařízeních. Zdrojem dat je Národní registr hospitalizovaných.

Závěr

V roce 2012 dále rostla prevalence diabetu, se kterým se léčilo již více než 80 osob na tisíc obyvatel. V roce 2011 to bylo 79 a v roce 2010 jen 77 nemocných na tisíc obyvatel. Rostoucí trend prevalence bude pokračovat nejen díky stárnutí populace a efektivní léčbě a prevenci komplikací, ale také díky stále rostoucí incidenci, která v roce 2012 představovala 6,9 nově diagnostikovaných onemocnění na tisíc obyvatel za rok (v roce 2011 to bylo 6,5 a v roce 2010 byla incidence 6,2 onemocnění na tisíc obyvatel). V léčbě diabetu pokračoval trend ústupu pouze dietní léčby na úkor léčby farmakologické (tj. PAD, inzulín a jejich kombinace) a růst podílu předepsané léčby metforminem.

**Počet hospitalizací pro vybrané diagnózy diabetu a jeho komplikací
v nemocnicích v ČR v roce 2012 podle okresů**

Okresy České republiky

Značky v tabulkách:

- Ležatá čárka (-)** v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.
- Nula (0,0)** značí více než nulu, ale méně než nejmenší jednotku vyjádřitelnou v tabulce.
- Tečka (.)** na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.
- Ležatý křížek (x)** značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Symbols in the tables

The symbol of dash (-) in place of a number indicates that the phenomenon did not occur.

The symbols of 0 or 0.0 or 0.00 indicates that the phenomenon occurred, but value of calculated indicator is less than half of unit used in table.

The symbol of dot (.) in place of a number shows that the number is not available or cannot be relied on.

The symbol of a skew cross (x) shows that the entry is not applicable for logical reasons.

1.1 Vývoj počtu diabetologických ordinací a úvazků

Rok	Počet odevzdaných diabetologických výkazů	Lékaři	SZP, ZPBD ¹⁾
		Přepočtené počty	
1980	253	106,76	160,66
1985	284	145,37	229,30
1990	315	180,00	314,14
1995	409	212,67	285,11
2000 ²⁾	429	266,82	328,80
2001	437	272,16	349,25
2002	440	284,83	353,97
		Přepočtené počty včetně smluvních pracovníků	
2003	460	291,33	345,90
2004	476	309,40	355,78
2005	485	313,84	365,55
2006	483	317,65	369,25
2007	481	323,39	364,45
		Průměrné přepočtené počty včetně smluvních pracovníků ³⁾	
2008	474	323,37	368,11
2009	475	333,14	373,30
2010	482	346,64	384,96
2011	487	358,00	394,44
2012	487	360,83	396,51

¹⁾ Do roku 2003 SZP, od roku 2004 ZPBD (zdravotníci pracovníci nelekáři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu § 5 až § 21a zákona č. 96/2004 Sb.)

²⁾ Do roku 1999 údaje za zdravotnictví bez ostatních centrálních orgánů, od roku 2000 údaje za zdravotnictví celkem

³⁾ Od r. 2008 se uvádí průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních

1.2 Vývoj počtů diabetiků léčených na konci roku, incidence, úmrtí

Rok	Počet osob léčených na konci roku	Počet nově zjištěných onemocnění	Počet úmrtí za období
1980	317 144	41 247	18 152
1985	396 007	45 208	23 292
1990	479 125	59 737	26 045
1995 ¹⁾	552 236	43 831	19 637
2000 ²⁾	654 164	52 649	22 852
2001	653 418	52 375	23 460
2002	667 135	51 644	23 421
2003	686 865	56 683	24 603
2004	712 079	54 303	23 725
2005	739 305	56 545	23 326
2006	748 528	56 311	23 521
2007	754 961	56 398	22 869
2008	773 561	55 975	22 259
2009	783 321	61 357	21 747
2010	806 230	64 997	22 286
2011	825 382	68 494	23 290
2012	841 227	72 063	23 886

¹⁾ Od roku 1995 včetně diabetiků léčených u praktických lékařů pro dospělé

²⁾ Do roku 1999 údaje za zdravotnictví bez ostatních centrálních orgánů, od roku 2000 údaje za zdravotnictví celkem

1.3 Vývoj počtů léčených osob s komplikací diabetu

Rok	Diabetická							
	nefropatie		retinopatie			noha		
	celkem	z toho	celkem	z toho		celkem	z toho s amputací	
		s renální insuficiencí		proliferativní	slepota		pod kotníkem	nad kotníkem
1988	20 322	2 961	37 711	5 324	881	.	.	
1989	23 578	3 204	41 445	5 677	949	.	.	
1990	24 258	3 474	43 795	6 093	1 004	.	.	
1991	25 875	3 893	44 754	6 099	1 091	.	.	
1992	26 430	4 102	44 732	8 383	1 156	.	.	
1993	26 207	5 121	47 437	9 073	1 321	40 444	4 185	
1994	28 679	6 527	51 563	10 104	1 381	43 064	4 503	
1995	34 583	7 924	60 243	12 316	1 634	37 893	4 578	
1996	37 040	9 058	64 058	12 676	1 973	36 959	4 970	
1997	40 189	9 981	64 735	13 488	1 887	40 207	5 266	
1998	43 549	11 363	67 808	13 648	1 925	42 770	5 465	
1999	44 407	12 872	70 192	15 145	2 462	40 159	5 637	
2000	48 317	13 925	73 861	16 097	2 097	37 764	5 865	
2001	51 418	14 862	74 437	16 032	2 135	36 725	6 118	
2002	56 486	16 730	78 494	16 977	2 222	38 166	6 743	
2003	59 811	18 372	81 085	17 206	2 263	37 971	7 029	
2004	63 067	19 265	84 077	18 644	2 364	39 753	7 444	
2005	66 534	20 864	79 182	17 407	2 169	38 090	7 303	
2006	69 842	21 906	86 527	20 339	2 429	41 328	7 834	
2007	73 954	24 196	88 315	20 902	2 335	42 337	7 853	
2008	75 596	26 131	90 586	21 505	2 313	42 996	8 169	
2009	82 948	28 496	94 402	22 729	2 386	43 990	8 439	
2010	86 582	29 705	96 964	23 565	2 513	45 118	8 501	
2011	95 884	32 836	99 779	25 051	2 280	44 011	6 469 3 939	
2012	97 133	35 279	100 662	25 533	2 230	43 248	6 390 4 035	

Diabetická nefropatie a retinopatie je evidovaná od roku 1988, diabetická noha až od roku 1993 za zdravotnictví celkem

1.4 Vývoj počtů osob léčených k 31.12.

Druh léčby	Diabetici k 31.12. ¹⁾					
	1980	1985	1990	1995	2000	2005
Jen dietou	154 475	186 183	209 805	224 566	248 660	244 703
PAD	123 806	157 419	200 962	230 948	277 303	326 584
v tom: deriváty sulfonylmočoviny	86 474	115 167	142 236	147 512	139 803	125 558
biguanidy	8 446	8 575	11 140	17 595	46 328	76 769
kombinovanou léčbou PAD	25 584	33 677	47 586	65 841	91 172	124 254
Inzulínem celkem	35 253	50 187	61 791	81 947	98 966	116 118
v tom : 1 až 2 dávky denně	.	.	.	59 734	53 796	46 104
3 až více dávek	.	.	.	21 516	44 009	67 191
inzulínovou pumpou	.	.	.	434	1 161	2 823
Kombinovanou léčbou (inzulín + PAD)	3 610	2 218	6 567	14 775	29 235	51 990
Počet léčených osob	317 144	396 007	479 125	552 236	654 164	739 395

Druh léčby	Diabetici k 31.12. ¹⁾					
	2007	2008	2009	2010	2011 ²⁾	2012
Jen dietou	223 738	209 968	188 226	170 605	134 579	119 538
PAD	342 947	363 489	379 930	409 197	.	.
v tom: deriváty sulfonylmočoviny	112 310	105 898	100 007	96 612	199 507 ³⁾	203 802 ³⁾
biguanidy	91 974	110 482	123 902	143 784	393 917 ³⁾	427 962 ³⁾
kombinovanou léčbou PAD	138 663	147 109	156 021	168 801	.	.
Inzulínem celkem	126 035	127 917	132 185	131 625	205 049	202 926
v tom : 1 až 2 dávky denně	45 176	44 153	45 287	44 051	.	.
3 až více dávek	77 436	80 098	82 586	83 073	.	.
inzulínovou pumpou	3 423	3 666	4 312	4 501	6 167	6 176
Kombinovanou léčbou (inzulín + PAD)	62 241	72 187	82 980	94 803	.	.
Počet léčených osob	754 961	773 561	783 321	806 230	825 382	841 227

¹⁾ Do roku 1999 údaje za zdravotnictví bez ostatních centrálních orgánů, od roku 2000 údaje za zdravotnictví celkem

²⁾ Od roku 2011 došlo ke změně vykazování léčby diabetu mellitu, započítávána každá užívaná účinná látka

³⁾ Od roku 2011 došlo ke změně vykazování léčby diabetu mellitu - místo skupiny biguanidy je nadále sledován pouze metformin, ovšem kromě samostatného podávání jsou započítány také osoby dříve sledované v kategoriích "kombinovaná léčba PAD" a "kombinovaná léčba inzulín+ PAD"

1.5 Vývoj léčených osob v členění podle jednotlivých typů diabetu

Rok	Celkem	DM 1. typu (E10)			DM 2. typu (E11)	Sekundární DM (E13)
		0–14 let	15–19 let	20 let a více		
		celkem				
1992	465 687	247	217	27 301	433 449	4 473
1993	493 110	219	196	28 251	459 716	4 728
1994	500 992	255	312	30 885	464 361	5 179
1995	552 236	408	893	38 983	507 132	4 820
1996	582 426	360	492	37 759	536 480	7 335
1997	600 306	409	539	37 694	556 218	5 446
1998	609 030	408	576	43 633	557 395	7 018
1999	624 086	417	520	43 797	572 104	7 248
2000	654 164	497	716	44 870	599 782	8 299
2001	653 418	528	660	43 905	599 640	8 685
2002	667 135	530	564	45 995	610 868	9 178
2003	686 865	566	602	45 386	630 330	9 981
2004	712 079	758	817	46 642	654 153	9 709
2005	739 305	804	815	48 887	678 760	10 039
2006	748 528	808	864	49 398	686 159	11 299
2007	754 961	816	869	51 128	692 074	10 074
2008	773 561	858	913	52 703	708 847	10 240
2009	783 321	830	940	53 644	717 365	10 542
2010	806 230	890	860	54 061	739 859	10 560
2011	825 382	981	862	53 699	758 719	11 121
2012	841 227	1 071	895	54 548	772 585	12 128

1.5 Vývoj léčených osob v členění podle jednotlivých typů diabetu

Rok	Celkem	DM 1. typu (E10)			DM 2. typu (E11)	Sekundární DM (E13)
		0–14 let	15–19 let	20 let a více		
muži						
1992	207 756	133	117	13 365	192 047	2 094
1993	219 944	107	111	13 338	204 044	2 344
1994	222 847	142	150	14 895	205 068	2 592
1995	243 481	223	427	18 175	222 324	2 332
1996	258 145	196	259	17 723	236 364	3 603
1997	266 035	224	280	17 952	244 859	2 720
1998	271 450	220	280	20 689	246 987	3 274
1999	278 698	216	266	20 557	254 193	3 466
2000	296 419	257	363	21 518	270 253	4 028
2001	297 501	273	347	21 097	271 510	4 274
2002	304 400	259	322	21 963	277 280	4 576
2003	314 810	292	295	21 764	287 472	4 987
2004	328 767	395	459	22 351	300 652	4 910
2005	341 098	421	443	23 464	311 477	5 293
2006	345 977	430	475	24 027	315 083	5 962
2007	349 227	429	472	24 859	317 922	5 545
2008	358 398	441	482	25 739	326 215	5 521
2009	363 959	408	491	26 392	331 021	5 647
2010	377 043	483	461	26 530	343 785	5 784
2011	389 554	527	452	26 662	355 707	6 206
2012	398 839	578	460	27 181	364 080	6 540

1.5 Vývoj léčených osob v členění podle jednotlivých typů diabetu

Rok	Celkem	DM 1. typu (E10)			DM 2. typu (E11)	Sekundární DM (E13)
		0–14 let	15–19 let	20 let a více		
ženy						
1992	257 931	114	100	13 936	241 402	2 379
1993	273 166	112	85	14 913	255 672	2 384
1994	278 145	113	162	15 990	259 293	2 587
1995	308 755	185	466	20 808	284 808	2 488
1996	324 281	164	233	20 036	300 116	3 732
1997	334 271	185	259	19 742	311 359	2 726
1998	337 580	188	296	22 944	310 408	3 744
1999	345 388	201	254	23 240	317 911	3 782
2000	357 745	240	353	23 352	329 529	4 271
2001	355 917	255	313	22 808	328 130	4 411
2002	362 735	271	242	24 032	333 588	4 602
2003	372 055	274	307	23 622	342 858	4 994
2004	383 312	363	358	24 291	353 501	4 799
2005	398 207	383	372	25 423	367 283	4 746
2006	402 551	378	389	25 371	371 076	5 337
2007	405 734	387	397	26 269	374 152	4 529
2008	415 163	417	431	26 964	382 632	4 719
2009	419 362	422	449	27 252	386 344	4 895
2010	429 187	407	399	27 531	396 074	4 776
2011	435 828	454	410	27 037	403 012	4 915
2012	442 388	493	435	27 367	408 505	5 588

2. Personální zabezpečení v diabetologických ordinacích

Území, kraj	Počet odevzdaných diabetologických výkazů	Pracovníci (průměrné přepočtené počty)	
		lékaři	ZPBD
Hl. m. Praha	56	71,28	61,10
Středočeský	55	34,95	36,69
Jihočeský	29	18,67	18,57
Plzeňský	29	19,91	20,71
Karlovarský	13	10,05	10,70
Ústecký	36	21,32	26,90
Liberecký	20	9,15	18,15
Královéhradecký	36	20,30	24,51
Pardubický	29	13,18	16,00
Vysočina	27	15,72	17,48
Jihomoravský	44	34,61	39,57
Olomoucký	35	23,47	23,61
Zlínský	22	21,85	28,15
Moravskoslezský	56	46,37	54,37
ČR	487	360,83	396,51

3. Ukazatelé vztahu mezi počtem lékařů, zdravotnických pracovníků nelékařů bez odborného dohledu a diabetiků léčených v diabetologických ordinacích

Území, kraj	Počet lékařů (přep.počty) na 1 diabetologickou ordinaci	Na 1 lékaře (přepočtené počty) připadá	
		ZPBD	léčených diabetiků v diabetologických ordinacích
Hl. m. Praha	1,27	0,86	1 322
Středočeský	0,64	1,05	1 905
Jihočeský	0,64	0,99	1 990
Plzeňský	0,69	1,04	1 750
Karlovarský	0,77	1,06	1 918
Ústecký	0,59	1,26	2 521
Liberecký	0,46	1,98	2 124
Královéhradecký	0,56	1,21	1 847
Pardubický	0,45	1,21	1 892
Vysočina	0,58	1,11	1 717
Jihomoravský	0,79	1,14	2 035
Olomoucký	0,67	1,01	1 879
Zlínský	0,99	1,29	2 541
Moravskoslezský	0,83	1,17	1 952
ČR	0,74	1,10	1 871

4. Stav a pohyb léčených diabetiků podle pohlaví a území *)

Území, kraj	Počet nově zjištěných onemocnění	Počet úmrtí za období ¹⁾	Osoby léčené na konci vykazovaného období
	celkem		
Hl. m. Praha	10 707	2 033	103 766
Středočeský	9 994	2 456	82 032
Jihočeský	4 068	1 645	53 331
Plzeňský	3 760	1 232	40 294
Karlovarský	1 814	572	24 209
Ústecký	6 510	2 683	72 793
Liberecký	2 873	1 283	30 979
Královéhradecký	3 143	1 554	47 717
Pardubický	2 611	1 055	37 282
Vysočina	2 622	1 083	35 097
Jihomoravský	8 030	2 287	92 076
Olomoucký	4 369	1 711	56 190
Zlínský	3 329	1 675	60 131
Moravskoslezský	8 233	2 617	105 330
ČR	72 063	23 886	841 227
	muži		
Hl. m. Praha	5 050	1 007	51 670
Středočeský	4 908	1 289	39 636
Jihočeský	1 981	833	25 744
Plzeňský	1 798	616	19 300
Karlovarský	855	281	11 463
Ústecký	3 159	1 375	33 979
Liberecký	1 419	624	15 040
Královéhradecký	1 566	783	23 216
Pardubický	1 256	502	17 861
Vysočina	1 237	527	16 755
Jihomoravský	3 796	1 175	42 439
Olomoucký	2 199	863	26 513
Zlínský	1 419	838	26 505
Moravskoslezský	3 886	1 329	48 718
ČR	34 529	12 042	398 839

4. Stav a pohyb léčených diabetiků podle pohlaví a území *)

Území, kraj	Počet nově zjištěných onemocnění	Počet úmrtí za období ¹⁾	Osoby léčené na konci vykazovaného období
	ženy		
Hl. m. Praha	5 657	1 026	52 096
Středočeský	5 086	1 167	42 396
Jihočeský	2 087	812	27 587
Plzeňský	1 962	616	20 994
Karlovarský	959	291	12 746
Ústecký	3 351	1 308	38 814
Liberecký	1 454	659	15 939
Královéhradecký	1 577	771	24 501
Pardubický	1 355	553	19 421
Vysočina	1 385	556	18 342
Jihomoravský	4 234	1 112	49 637
Olomoucký	2 170	848	29 677
Zlínský	1 910	837	33 626
Moravskoslezský	4 347	1 288	56 612
ČR	37 534	11 844	442 388

^{*)} jako území je vnímáno sídlo zdravotnického zařízení, nikoliv trvalé bydliště pacienta

¹⁾ z počtu léčených osob k 31. 12. předchozího roku včetně osob s nově zjištěným onemocněním ve vykazovaném období

5. Počet léčených osob v členění podle jednotlivých typů diabetu, pohlaví a území

Území, kraj		Celkem E10,11,13	DM 1. typu (E10)			DM 2. typu (E11)	Sekundární DM (E13)	Porucha glukózové tolerance (R73.0)
			0–14 let	15–19 let	20 let a více			
		celkem						
Hl. m. Praha	a	103 766	346	239	9 874	91 999	1 308	10 296
	b	100,0	0,3	0,2	9,5	88,7	1,3	x
Středočeský	a	82 032	12	10	3 947	76 475	1 588	5 330
	b	100,0	0,0	0,0	4,8	93,2	1,9	x
Jihočeský	a	53 331	71	87	3 511	48 849	813	4 035
	b	100,0	0,1	0,2	6,6	91,6	1,5	x
Plzeňský	a	40 294	8	26	1 919	37 723	618	3 348
	b	100,0	0,0	0,1	4,8	93,6	1,5	x
Karlovarský	a	24 209	20	17	1 437	22 492	243	916
	b	100,0	0,1	0,1	5,9	92,9	1,0	x
Ústecký	a	72 793	148	159	3 330	68 316	840	4 051
	b	100,0	0,2	0,2	4,6	93,8	1,2	x
Liberecký	a	30 979	-	6	2 557	27 687	729	2 445
	b	100,0	-	0,0	8,3	89,4	2,4	x
Královéhradecký	a	47 717	113	75	3 537	43 411	581	3 682
	b	100,0	0,2	0,2	7,4	91,0	1,2	x
Pardubický	a	37 282	77	58	1 825	34 785	537	2 556
	b	100,0	0,2	0,2	4,9	93,3	1,4	x
Vysočina	a	35 097	25	16	1 863	32 947	246	2 328
	b	100,0	0,1	0,0	5,3	93,9	0,7	x
Jihomoravský	a	92 076	182	114	5 983	84 771	1 026	8 191
	b	100,0	0,2	0,1	6,5	92,1	1,1	x
Olomoucký	a	56 190	12	11	3 193	52 016	958	3 536
	b	100,0	0,0	0,0	5,7	92,6	1,7	x
Zlínský	a	60 131	32	30	3 786	55 594	689	7 929
	b	100,0	0,1	0,0	6,3	92,5	1,1	x
Moravskoslezský	a	105 330	25	47	7 786	95 520	1 952	3 563
	b	100,1	0,0	0,1	7,4	90,7	1,9	x
ČR	a	841 227	1 071	895	54 548	772 585	12 128	62 206
	b	100,0	0,1	0,1	6,5	91,8	1,4	x

a = absolutně

b = v % z celkového počtu léčených osob v kraji

5. Počet léčených osob v členění podle jednotlivých typů diabetu, pohlaví a území

Území, kraj		Celkem E10,11,13	DM 1. typu (E10)			DM 2. typu (E11)	Sekundární DM (E13)	Porucha glukózové tolerance (R73.0)
			0–14 let	15–19 let	20 let a více			
		muži						
Hl. m. Praha	a	51 670	181	108	5 062	45 677	642	4 656
	b	100,0	0,4	0,2	9,8	88,4	1,2	x
Středočeský	a	39 636	5	7	2 071	36 763	790	2 510
	b	100,0	0,0	0,0	5,2	92,8	2,0	x
Jihočeský	a	25 744	42	50	1 708	23 479	465	1 960
	b	100,0	0,2	0,2	6,6	91,2	1,8	x
Plzeňský	a	19 300	4	16	978	17 939	363	1 571
	b	100,0	0,0	0,1	5,1	92,9	1,9	x
Karlovarský	a	11 463	16	11	707	10 619	110	437
	b	100,0	0,1	0,1	6,2	92,6	1,0	x
Ústecký	a	33 979	77	93	1 592	31 771	446	1 800
	b	100,0	0,2	0,3	4,7	93,5	1,3	x
Liberecký	a	15 040	-	5	1 305	13 308	422	1 112
	b	100,0	-	0,0	8,7	88,5	2,8	x
Královéhradecký	a	23 216	57	35	1 803	21 005	316	1 783
	b	100,0	0,2	0,2	7,8	90,5	1,4	x
Pardubický	a	17 861	38	22	980	16 506	315	1 099
	b	100,0	0,2	0,1	5,5	92,4	1,8	x
Vysočina	a	16 755	13	6	987	15 584	165	1 046
	b	100,0	0,1	0,0	5,9	93,0	1,0	x
Jihomoravský	a	42 439	99	55	2 906	38 821	558	3 792
	b	100,0	0,2	0,1	6,8	91,5	1,3	x
Olomoucký	a	26 513	8	6	1 553	24 389	557	1 650
	b	100,0	0,0	0,0	5,9	92,0	2,1	x
Zlínský	a	26 505	23	17	1 813	24 237	415	3 128
	b	100,0	0,1	0,1	6,8	91,4	1,6	x
Moravskoslezský	a	48 718	15	29	3 716	43 982	976	1 586
	b	100,0	0,0	0,1	7,6	90,3	2,0	x
ČR	a	398 839	578	460	27 181	364 080	6 540	28 130
	b	100,0	0,1	0,1	6,8	91,3	1,6	x

a = absolutně

b = v % z celkového počtu léčených osob v kraji

5. Počet léčených osob v členění podle jednotlivých typů diabetu, pohlaví a území

Území, kraj		Celkem E10,11,13	DM 1. typu (E10)			DM 2. typu (E11)	Sekundární DM (E13)	Porucha glukózové tolerance (R73.0)
			0–14 let	15–19 let	20 let a více			
		ženy						
Hl. m. Praha	a	52 096	165	131	4 812	46 322	666	5 640
	b	100,0	0,3	0,3	9,2	88,9	1,3	x
Středočeský	a	42 396	7	3	1 876	39 712	798	2 820
	b	100,0	0,0	0,0	4,4	93,7	1,9	x
Jihočeský	a	27 587	29	37	1 803	25 370	348	2 075
	b	100,0	0,1	0,1	6,5	92,0	1,3	x
Plzeňský	a	20 994	4	10	941	19 784	255	1 777
	b	100,0	0,0	0,0	4,5	94,2	1,2	x
Karlovarský	a	12 746	4	6	730	11 873	133	479
	b	100,0	0,0	0,0	5,7	93,2	1,0	x
Ústecký	a	38 814	71	66	1 738	36 545	394	2 251
	b	100,0	0,2	0,2	4,5	94,2	1,0	x
Liberecký	a	15 939	-	1	1 252	14 379	307	1 333
	b	100,0	-	0,0	7,9	90,2	1,9	x
Královéhradecký	a	24 501	56	40	1 734	22 406	265	1 899
	b	100,0	0,2	0,2	7,1	91,4	1,1	x
Pardubický	a	19 421	39	36	845	18 279	222	1 457
	b	100,0	0,2	0,2	4,4	94,1	1,1	x
Vysočina	a	18 342	12	10	876	17 363	81	1 282
	b	100,0	0,1	0,1	4,8	94,7	0,4	x
Jihomoravský	a	49 637	83	59	3 077	45 950	468	4 399
	b	100,0	0,2	0,1	6,2	92,6	0,9	x
Olomoucký	a	29 677	4	5	1 640	27 627	401	1 886
	b	100,0	0,0	0,0	5,5	93,1	1,4	x
Zlínský	a	33 626	9	13	1 973	31 357	274	4 801
	b	100,0	0,0	0,0	5,9	93,3	0,8	x
Moravskoslezský	a	56 612	10	18	4 070	51 538	976	1 977
	b	100,0	0,0	0,0	7,2	91,0	1,7	x
ČR	a	442 388	493	435	27 367	408 505	5 588	34 076
	b	100,0	0,1	0,1	6,2	92,3	1,3	x

a = absolutně

b = v % z celkového počtu léčených osob v kraji

6. Počet léčených osob s diabetem 1. typu podle věkových skupin, pohlaví a území

Území, kraj	Počet osob léčených na DM 1. typu k 31.12.							
	absolutně				na 1 000 obyvatel			
	0–14 let	15–19 let	20 a více	celkem	0–14 let	15–19 let	20 a více	celkem
	celkem							
Hl. m. Praha	346	239	9 874	10 459	2,0	5,0	9,6	8,4
Středočeský	12	10	3 947	3 969	0,1	0,2	3,9	3,1
Jihočeský	71	87	3 511	3 669	0,7	2,7	6,9	5,8
Plzeňský	8	26	1 919	1 953	0,1	1,0	4,1	3,4
Karlovarský	20	17	1 437	1 474	0,4	1,1	5,9	4,9
Ústecký	148	159	3 330	3 637	1,2	3,7	5,1	4,4
Liberecký	-	6	2 557	2 563	-	0,3	7,3	5,8
Královéhradecký	113	75	3 537	3 725	1,4	2,7	8,0	6,7
Pardubický	77	58	1 825	1 960	1,0	2,2	4,4	3,8
Vysočina	25	16	1 863	1 904	0,3	0,6	4,6	3,7
Jihomoravský	182	114	5 983	6 279	1,1	2,0	6,3	5,4
Olomoucký	12	11	3 193	3 216	0,1	0,3	6,2	5,0
Zlínský	32	30	3 786	3 848	0,4	1,0	8,0	6,5
Moravskoslezský	25	47	7 786	7 858	0,1	0,7	7,9	6,4
ČR	1 071	895	54 548	56 514	0,7	1,8	6,5	5,4

6. Počet léčených osob s diabetem 1. typu podle věkových skupin, pohlaví a území

Území, kraj	Počet osob léčených na DM 1. typu k 31.12.							
	absolutně				na 1 000 obyvatel			
	0–14 let	15–19 let	20 a více	celkem	0–14 let	15–19 let	20 a více	celkem
	muži							
Hl. m. Praha	181	108	5 062	5 351	2,1	4,5	10,2	8,8
Středočeský	5	7	2 071	2 083	0,0	0,2	4,2	3,3
Jihočeský	42	50	1 708	1 800	0,9	3,1	6,9	5,7
Plzeňský	4	16	978	998	0,1	1,2	4,3	3,5
Karlovarský	16	11	707	734	0,7	1,4	6,0	4,9
Ústecký	77	93	1 592	1 762	1,2	4,2	5,0	4,3
Liberecký	-	5	1 305	1 310	-	0,4	7,7	6,1
Královéhradecký	57	35	1 803	1 895	1,3	2,4	8,4	7,0
Pardubický	38	22	980	1 040	1,0	1,6	4,9	4,1
Vysočina	13	6	987	1 006	0,3	0,4	4,9	4,0
Jihomoravský	99	55	2 906	3 060	1,1	1,9	6,4	5,3
Olomoucký	8	6	1 553	1 567	0,2	0,4	6,3	5,0
Zlínský	23	17	1 813	1 853	0,5	1,1	7,9	6,4
Moravskoslezský	15	29	3 716	3 760	0,2	0,9	7,8	6,3
ČR	578	460	27 181	28 219	0,7	1,8	6,6	5,5

6. Počet léčených osob s diabetem 1. typu podle věkových skupin, pohlaví a území

Území, kraj	Počet osob léčených na DM 1. typu k 31.12.							
	absolutně				na 1 000 obyvatel			
	0–14 let	15–19 let	20 a více	celkem	0–14 let	15–19 let	20 a více	celkem
	ženy							
Hl. m. Praha	165	131	4 812	5 108	2,0	5,6	9,0	8,0
Středočeský	7	3	1 876	1 886	0,1	0,1	3,6	2,9
Jihočeský	29	37	1 803	1 869	0,6	2,4	6,9	5,8
Plzeňský	4	10	941	955	0,1	0,8	4,0	3,3
Karlovarský	4	6	730	740	0,2	0,8	5,9	4,8
Ústecký	71	66	1 738	1 875	1,1	3,2	5,2	4,5
Liberecký	-	1	1 252	1 253	-	0,1	7,0	5,6
Královéhradecký	56	40	1 734	1 830	1,4	3,0	7,6	6,5
Pardubický	39	36	845	920	1,0	2,8	4,0	3,5
Vysočina	12	10	876	898	0,3	0,8	4,2	3,5
Jihomoravský	83	59	3 077	3 219	1,0	2,2	6,3	5,4
Olomoucký	4	5	1 640	1 649	0,1	0,3	6,2	5,1
Zlínský	9	13	1 973	1 995	0,2	0,9	8,0	6,6
Moravskoslezský	10	18	4 070	4 098	0,1	0,6	8,0	6,5
ČR	493	435	27 367	28 295	0,6	1,7	6,3	5,3

7. Počet osob s nově zjištěným onemocněním podle pohlaví a území

Území, kraj	Počet osob s nově zjištěným onemocněním diabetes mellitus					
	absolutně			na 1 000 obyvatel		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Hl. m. Praha	10 707	5 050	5 657	8,6	8,4	8,8
Středočeský	9 994	4 908	5 086	7,8	7,7	7,8
Jihočeský	4 068	1 981	2 087	6,4	6,3	6,5
Plzeňský	3 760	1 798	1 962	6,6	6,4	6,8
Karlovarský	1 814	855	959	6,0	5,7	6,3
Ústecký	6 510	3 159	3 351	7,9	7,7	8,0
Liberecký	2 873	1 419	1 454	6,6	6,6	6,5
Královéhradecký	3 143	1 566	1 577	5,7	5,8	5,6
Pardubický	2 611	1 256	1 355	5,1	4,9	5,2
Vysočina	2 622	1 237	1 385	5,1	4,9	5,4
Jihomoravský	8 030	3 796	4 234	6,9	6,6	7,1
Olomoucký	4 369	2 199	2 170	6,8	7,1	6,7
Zlínský	3 329	1 419	1 910	5,7	4,9	6,4
Moravskoslezský	8 233	3 886	4 347	6,7	6,5	6,9
ČR	72 063	34 529	37 534	6,9	6,7	7,0

8. Počet vyšetřených osob s poruchou glukózové tolerance (PGT) podle pohlaví a území

Území, kraj	Vyšetřené osoby s PGT (R73.0)					
	absolutně			na 1 000 obyvatel		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Hl. m. Praha	10 296	4 656	5 640	8,3	7,7	8,8
Středočeský	5 330	2 510	2 820	4,1	4,0	4,3
Jihočeský	4 035	1 960	2 075	6,3	6,3	6,4
Plzeňský	3 348	1 571	1 777	5,9	5,6	6,1
Karlovarský	916	437	479	3,0	2,9	3,1
Ústecký	4 051	1 800	2 251	4,9	4,4	5,4
Liberecký	2 445	1 112	1 333	5,6	5,2	6,0
Královéhradecký	3 682	1 783	1 899	6,7	6,6	6,7
Pardubický	2 556	1 099	1 457	4,9	4,3	5,6
Vysočina	2 328	1 046	1 282	4,6	4,1	5,0
Jihomoravský	8 191	3 792	4 399	7,0	6,6	7,4
Olomoucký	3 536	1 650	1 886	5,5	5,3	5,8
Zlínský	7 929	3 128	4 801	13,5	10,9	16,0
Moravskoslezský	3 563	1 586	1 977	2,9	2,6	3,2
ČR	62 206	28 130	34 076	5,9	5,5	6,4

9. Počet léčených osob s komplikací diabetu podle území

Území, kraj		Diabetická							
		nefropatie		retinopatie			noha		
		celkem	z toho	celkem	z toho		celkem	z toho s amputací	
			s renální insuficiencí		proliferativní	slepota		pod kotníkem	nad kotníkem
Hl. m. Praha	a	11 798	4 668	11 647	2 742	247	6 355	961	709
	b	11,4	4,5	11,2	2,6	0,2	6,1	0,9	0,7
Středočeský	a	12 306	4 886	10 184	3 356	315	3 063	547	336
	b	15,0	6,0	12,4	4,1	0,4	3,7	0,7	0,4
Jihočeský	a	4 982	1 770	5 204	1 355	166	2 531	316	223
	b	9,3	3,3	9,8	2,5	0,3	4,7	0,6	0,4
Plzeňský	a	5 283	1 816	7 175	2 875	118	1 956	501	216
	b	13,1	4,5	17,8	7,1	0,3	4,9	1,2	0,5
Karlovarský	a	4 223	1 099	3 081	918	85	1 206	195	121
	b	17,4	4,5	12,7	3,8	0,4	5,0	0,8	0,5
Ústecký	a	6 248	2 579	6 852	1 198	153	2 667	370	362
	b	8,6	3,5	9,4	1,6	0,2	3,7	0,5	0,5
Liberecký	a	3 198	1 326	4 266	884	85	1 605	237	222
	b	10,3	4,3	13,8	2,9	0,3	5,2	0,8	0,7
Královéhradecký	a	6 582	2 554	6 011	1 446	115	2 790	398	227
	b	13,8	5,4	12,6	3,0	0,2	5,8	0,8	0,5
Pardubický	a	4 531	1 664	3 560	907	104	1 206	267	202
	b	12,2	4,5	9,5	2,4	0,3	3,2	0,7	0,5
Vysočina	a	3 407	1 627	3 643	985	79	2 659	313	182
	b	9,7	4,6	10,4	2,8	0,2	7,6	0,9	0,5
Jihomoravský	a	9 853	3 367	11 483	2 664	224	4 009	711	397
	b	10,7	3,7	12,5	2,9	0,2	4,4	0,8	0,4
Olomoucký	a	6 921	1 821	7 234	1 878	139	2 517	267	233
	b	12,3	3,2	12,9	3,3	0,2	4,5	0,5	0,4
Zlínský	a	4 887	1 506	6 923	1 391	103	3 966	455	225
	b	8,1	2,5	11,5	2,3	0,2	6,6	0,8	0,4
Moravskoslezský	a	12 914	4 596	13 399	2 934	297	6 718	852	380
	b	12,3	4,4	12,7	2,8	0,3	6,4	0,8	0,4
ČR	a	97 133	35 279	100 662	25 533	2 230	43 248	6 390	4 035
	b	11,5	4,2	12,0	3,0	0,3	5,1	0,8	0,5

a = absolutně

b = v % z celkového počtu léčených osob v kraji

10.1 Počty předepsaných jednotlivých druhů léčby podle typu DM

Druh léčby	Diabetici k 31.12.					
	DM 1. typu				DM 2. typu	Sekundární DM
	0–14 let	15–19 let	20 let a více	Celkem		
Jen dietou	-	-	-	-	116 196	3 342
PAD						
deriváty sulfonylmočoviny	-	4	1 981	1 985	199 863	1 954
metforminem	3	14	2 737	2 754	418 254	2 995
glinidy	-	-	453	453	13 019	287
glitazony	-	-	432	432	17 180	115
akarbózou	-	1	126	127	4 872	44
inhibitory DPP-IV	-	-	611	611	43 003	137
Inkretinovými mimetiky	-	-	457	457	11 132	47
Inzulínem						
konvenčně	1	11	4 458	4 470	64 042	1 691
intenzifikovaně	843	621	41 551	43 015	86 776	2 932
inzulínovou pumpou	230	275	4 335	4 840	1 305	31

10.2 Počty jednotlivých druhů předepsané léčby podle území

Území, kraj	Druh léčby					
	jen dieta	perorální antidiabetika				
		deriváty sulfonyl- močoviny	metformin	glinidy	glitazony	akarbóza
diabetici k 31.12.						
Hl. m. Praha	14 346	21 662	54 784	1 756	3 339	710
Středočeský	11 309	21 684	43 343	1 282	1 654	263
Jihočeský	7 213	14 087	26 697	816	712	238
Plzeňský	4 416	8 006	18 711	526	301	451
Karlovarský	1 721	7 035	12 250	226	697	107
Ústecký	10 996	16 308	38 486	2 270	1 509	147
Liberecký	5 008	9 196	16 142	674	673	45
Královéhradecký	6 497	12 944	24 408	964	1 297	775
Pardubický	5 659	8 967	21 081	629	916	168
Vysočina	5 015	8 911	17 120	611	571	310
Jihomoravský	13 641	23 857	47 786	1 325	2 222	719
Olomoucký	5 834	12 316	27 525	771	933	79
Zlínský	14 168	11 693	24 901	262	630	122
Moravskoslezský	13 715	27 136	50 769	1 647	2 273	909
ČR	119 538	203 802	424 003	13 759	17 727	5 043
na 100 000 obyvatel						
Hl. m. Praha	1 150,6	1 737,4	4 394,0	140,8	267,8	56,9
Středočeský	875,4	1 678,6	3 355,2	99,2	128,0	20,4
Jihočeský	1 133,0	2 212,8	4 193,6	128,2	111,8	37,4
Plzeňský	771,1	1 398,0	3 267,2	91,8	52,6	78,8
Karlovarský	570,4	2 331,6	4 060,0	74,9	231,0	35,5
Ústecký	1 330,0	1 972,5	4 655,0	274,6	182,5	17,8
Liberecký	1 141,8	2 096,7	3 680,4	153,7	153,4	10,3
Královéhradecký	1 175,0	2 340,9	4 414,2	174,3	234,6	140,2
Pardubický	1 095,8	1 736,3	4 082,0	121,8	177,4	32,5
Vysočina	981,0	1 743,1	3 348,9	119,5	111,7	60,6
Jihomoravský	1 167,2	2 041,4	4 089,0	113,4	190,1	61,5
Olomoucký	915,0	1 931,6	4 316,9	120,9	146,3	12,4
Zlínský	2 410,8	1 989,6	4 237,1	44,6	107,2	20,8
Moravskoslezský	1 118,1	2 212,3	4 139,0	134,3	185,3	74,1
ČR	1 136,7	1 938,0	4 031,9	130,8	168,6	48,0

10.2 Počty jednotlivých druhů předepsané léčby podle území

Druh léčby						Území, kraj
inhibitory DPP-IV	inkretinová mimetika	inzulín				
		celkem	konvenčně	intenzifi- kovaně	inzulínová pumpa	
diabetici k 31.12.						
8 472	2 122	25 705	6 913	16 668	2 124	Hl. m. Praha
5 311	1 065	18 526	6 169	12 136	221	Středočeský
2 788	449	13 012	4 335	8 394	283	Jihočeský
2 047	470	10 259	2 997	6 957	305	Plzeňský
1 606	139	5 610	1 952	3 468	190	Karlovarský
2 799	635	15 771	6 901	8 455	415	Ústecký
1 047	438	7 618	1 938	5 535	145	Liberecký
2 163	881	13 303	4 725	7 690	888	Královéhradecký
1 858	384	8 567	4 123	4 348	96	Pardubický
1 342	473	8 182	2 813	5 339	30	Vysočina
4 427	940	22 668	10 193	12 046	429	Jihomoravský
2 674	782	16 291	2 929	12 863	499	Olomoucký
1 978	312	15 078	4 697	10 279	102	Zlínský
5 239	2 546	28 512	9 518	18 545	449	Moravskoslezský
43 751	11 636	209 102	70 203	132 723	6 176	ČR
na 100 000 obyvatel						
679,5	170,2	2 061,7	554,5	1 336,9	170,4	Hl. m. Praha
411,1	82,4	1 434,1	477,5	939,5	17,1	Středočeský
437,9	70,5	2 043,9	680,9	1 318,5	44,5	Jihočeský
357,4	82,1	1 791,4	523,3	1 214,8	53,3	Plzeňský
532,3	46,1	1 859,3	646,9	1 149,4	63,0	Karlovarský
338,5	76,8	1 907,6	834,7	1 022,7	50,2	Ústecký
238,7	99,9	1 736,9	441,9	1 262,0	33,1	Liberecký
391,2	159,3	2 405,8	854,5	1 390,7	160,6	Královéhradecký
359,8	74,4	1 658,9	798,4	841,9	18,6	Pardubický
262,5	92,5	1 600,5	550,3	1 044,4	5,9	Vysočina
378,8	80,4	1 939,7	872,2	1 030,8	36,7	Jihomoravský
419,4	122,6	2 555,0	459,4	2 017,4	78,3	Olomoucký
336,6	53,1	2 565,6	799,2	1 749,0	17,4	Zlínský
427,1	207,6	2 324,5	776,0	1 511,9	36,6	Moravskoslezský
416,0	110,6	1 988,4	667,6	1 262,1	58,7	ČR

10.3 Poměr předepsaných druhů léčby v krajích *)

Území, kraj	Druh léčby				
	jen dieta	perorální antidiabetika			
		deriváty sulfonylmočoviny	metformin	glinidy	glitazony
Hl. m. Praha	10,8%	16,3%	41,2%	1,3%	2,5%
Středočeský	10,8%	20,8%	41,5%	1,2%	1,6%
Jihočeský	10,9%	21,3%	40,4%	1,2%	1,1%
Plzeňský	9,8%	17,7%	41,4%	1,2%	0,7%
Karlovarský	5,9%	23,9%	41,7%	0,8%	2,4%
Ústecký	12,4%	18,3%	43,3%	2,6%	1,7%
Liberecký	12,3%	22,5%	39,5%	1,7%	1,6%
Královéhradecký	10,3%	20,5%	38,6%	1,5%	2,1%
Pardubický	11,7%	18,6%	43,7%	1,3%	1,9%
Vysočina	11,8%	20,9%	40,2%	1,4%	1,3%
Jihomoravský	11,6%	20,3%	40,6%	1,1%	1,9%
Olomoucký	8,7%	18,3%	41,0%	1,1%	1,4%
Zlínský	20,5%	16,9%	36,0%	0,4%	0,9%
Moravskoslezský	10,3%	20,4%	38,2%	1,2%	1,7%
ČR	11,4%	19,4%	40,4%	1,3%	1,7%

Území, kraj	Druh léčby				
	perorální antidiabetika		inkretinová mimetika	inzulín	
	akarbóza	inhibitory DPP-IV		celkem	inzulínová pumpa
Hl. m. Praha	0,5%	6,4%	1,6%	19,3%	1,6%
Středočeský	0,3%	5,1%	1,0%	17,7%	0,2%
Jihočeský	0,4%	4,2%	0,7%	19,7%	0,4%
Plzeňský	1,0%	4,5%	1,0%	22,7%	0,7%
Karlovarský	0,4%	5,5%	0,5%	19,1%	0,6%
Ústecký	0,2%	3,1%	0,7%	17,7%	0,5%
Liberecký	0,1%	2,6%	1,1%	18,7%	0,4%
Královéhradecký	1,2%	3,4%	1,4%	21,0%	1,4%
Pardubický	0,3%	3,9%	0,8%	17,8%	0,2%
Vysočina	0,7%	3,2%	1,1%	19,2%	0,1%
Jihomoravský	0,6%	3,8%	0,8%	19,3%	0,4%
Olomoucký	0,1%	4,0%	1,2%	24,2%	0,7%
Zlínský	0,2%	2,9%	0,5%	21,8%	0,1%
Moravskoslezský	0,7%	3,9%	1,9%	21,5%	0,3%
ČR	0,5%	4,2%	1,1%	19,9%	0,6%

*) v případě kombinací započteny všechny předepsané druhy

11. Léčení diabetici podle pohlaví a území

Území, kraj, okres	Diabetici k 31.12.					
	celkem		muži		ženy	
	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel
Hl. m. Praha	103 766	8 322,7	51 670	8 533,7	52 096	8 123,5
Středočeský kraj	82 032	6 350,1	39 636	6 215,3	42 396	6 481,6
Benešov	6 685	6 972,0	3 289	6 942,8	3 396	7 000,6
Beroun	5 819	6 674,4	2 684	6 247,7	3 135	7 088,9
Kladno	9 132	5 708,1	4 615	5 899,2	4 517	5 525,2
Kolín	6 740	6 928,5	3 301	6 863,4	3 439	6 992,3
Kutná Hora	5 988	8 052,8	2 719	7 405,7	3 269	8 684,0
Mělník	9 627	9 243,6	4 571	8 845,3	5 056	9 635,8
Mladá Boleslav	6 750	5 423,0	3 321	5 325,2	3 429	5 521,2
Nymburk	6 246	6 555,5	3 169	6 792,1	3 077	6 328,4
Praha - východ	5 943	3 819,7	2 971	3 875,3	2 972	3 765,7
Praha - západ	3 564	2 777,3	1 715	2 713,7	1 849	2 839,0
Příbram	12 118	10 638,7	5 469	9 736,3	6 649	11 516,6
Rakovník	3 420	6 172,1	1 812	6 562,1	1 608	5 784,6
Jihočeský	53 331	8 377,3	25 744	8 208,8	27 587	8 540,9
České Budějovice	15 784	8 384,0	7 611	8 266,2	8 173	8 496,7
Český Krumlov	4 117	6 723,7	2 073	6 759,5	2 044	6 687,8
Jindřichův Hradec	5 930	6 430,1	2 721	5 992,1	3 209	6 855,1
Písek	6 901	9 785,3	3 386	9 772,6	3 515	9 797,6
Prachatice	3 883	7 609,2	1 816	7 133,6	2 067	8 082,7
Strakonice	4 912	6 951,9	2 364	6 757,4	2 548	7 142,7
Tábor	11 804	11 495,6	5 773	11 460,7	6 031	11 529,1
Plzeňský kraj	40 294	7 036,0	19 300	6 813,8	20 994	7 253,4
Domažlice	3 822	6 280,2	1 955	6 450,0	1 867	6 111,7
Klatovy	6 947	7 954,0	3 058	7 089,9	3 889	8 797,1
Plzeň - město	15 855	8 557,5	7 983	8 862,0	7 872	8 269,4
Plzeň - jih	4 825	7 761,9	2 117	6 724,9	2 708	8 825,7
Plzeň- sever	2 534	3 324,1	1 225	3 234,8	1 309	3 412,1
Rokycany	2 424	5 074,3	1 086	4 566,1	1 338	5 578,3
Tachov	3 887	7 327,2	1 876	7 054,2	2 011	7 601,6

11. Léčení diabetici podle pohlaví a území

Území, kraj, okres	Diabetici k 31.12.					
	celkem		muži		ženy	
	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel
Karlovarský kraj	24 209	8 023,5	11 463	7 704,2	12 746	8 334,2
Cheb	6 036	6 521,4	2 709	5 964,6	3 327	7 057,9
Karlovy Vary	11 869	10 069,7	5 739	9 906,8	6 130	10 227,2
Sokolov	6 304	6 904,6	3 015	6 635,0	3 289	7 171,8
Ústecký kraj	72 793	8 804,6	33 979	8 316,3	38 814	9 281,7
Děčín	11 859	8 947,5	5 570	8 508,1	6 289	9 376,4
Chomutov	10 818	8 633,3	4 895	7 845,8	5 923	9 414,1
Litoměřice	8 906	7 464,1	4 215	7 112,0	4 691	7 811,6
Louny	5 967	6 889,3	2 765	6 454,9	3 202	7 314,3
Most	9 938	8 641,4	4 753	8 324,3	5 185	8 954,0
Teplice	13 461	10 494,6	6 138	9 726,6	7 323	11 238,3
Ústí nad Labem	11 844	9 893,4	5 643	9 658,9	6 201	10 117,0
Liberecký kraj	30 979	7 063,3	15 040	6 991,5	15 939	7 132,3
Česká Lípa	7 435	7 215,9	3 533	6 964,7	3 902	7 459,4
Jablonec nad Nisou	5 842	6 492,0	3 104	7 072,4	2 738	5 939,5
Liberec	12 458	7 285,1	5 866	7 006,0	6 592	7 552,8
Semily	5 244	7 033,0	2 537	6 898,7	2 707	7 163,6
Královéhradecký kraj	47 717	8 629,6	23 216	8 546,1	24 501	8 710,3
Hradec Králové	15 671	9 632,5	7 716	9 733,6	7 955	9 536,4
Jičín	6 208	7 827,1	2 976	7 566,9	3 232	8 083,0
Náchod	7 373	6 590,4	3 682	6 719,5	3 691	6 466,6
Rychnov nad Kněžnou	7 040	8 892,4	3 329	8 510,4	3 711	9 265,5
Trutnov	11 425	9 528,8	5 513	9 321,5	5 912	9 730,6
Pardubický kraj	37 282	7 219,0	17 861	7 003,8	19 421	7 429,0
Chrudim	7 899	7 580,2	3 637	7 055,3	4 262	8 094,0
Pardubice	12 015	7 141,7	5 872	7 079,0	6 143	7 202,7
Svitavy	8 805	8 388,0	4 322	8 335,4	4 483	8 439,4
Ústí nad Orlicí	8 563	6 159,3	4 030	5 868,8	4 533	6 442,8

11. Léčení diabetici podle pohlaví a území

Území, kraj, okres	Diabetici k 31.12.					
	celkem		muži		ženy	
	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel
Vysočina	35 097	6 865,5	16 755	6 604,4	18 342	7 122,7
Havlíčkův Brod	6 270	6 596,3	2 886	6 114,3	3 384	7 071,8
Jihlava	6 383	5 685,7	3 077	5 524,2	3 306	5 844,7
Pelhřimov	7 591	10 483,2	3 749	10 460,1	3 842	10 505,9
Třebíč	4 057	3 595,6	1 825	3 265,1	2 232	3 920,0
Žďár nad Sázavou	10 796	9 099,3	5 218	8 835,4	5 578	9 360,9
Jihomoravský	92 076	7 878,8	42 439	7 419,6	49 637	8 319,0
Blansko	10 487	9 768,6	4 516	8 546,4	5 971	10 953,4
Brno - město	36 318	9 599,6	17 250	9 456,3	19 068	9 733,1
Brno - venkov	11 719	5 616,1	5 319	5 159,5	6 400	6 062,0
Břeclav	7 811	6 795,7	3 735	6 624,6	4 076	6 960,5
Hodonín	11 339	7 260,9	5 089	6 621,5	6 250	7 880,6
Vyškov	4 437	4 942,9	1 824	4 112,5	2 613	5 754,0
Znojmo	9 965	8 785,0	4 706	8 397,3	5 259	9 163,6
Olomoucký kraj	56 190	8 812,6	26 513	8 508,4	29 677	9 103,3
Jeseník	3 416	8 499,8	1 514	7 585,9	1 902	9 401,4
Olomouc	23 165	9 973,4	10 884	9 643,0	12 281	10 285,9
Prostějov	8 110	7 416,8	3 921	7 358,3	4 189	7 472,5
Přerov	10 892	8 210,3	5 175	7 965,5	5 717	8 445,4
Šumperk	10 607	8 613,4	5 019	8 292,4	5 588	8 923,7
Zlínský kraj	60 131	10 231,7	26 505	9 223,9	33 626	11 195,9
Kroměříž	9 430	8 813,5	4 327	8 305,3	5 103	9 295,8
Uherské Hradiště	12 931	9 011,5	5 962	8 496,1	6 969	9 504,8
Vsetín	13 591	9 394,2	6 146	8 638,9	7 445	10 124,8
Zlín	24 179	12 558,6	10 070	10 720,2	14 109	14 310,2

11. Léčení diabetici podle pohlaví a území

Území, kraj, okres	Diabetici k 31.12.					
	celkem		muži		ženy	
	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel
Moravskoslezský	105 330	8 587,1	48 718	8 113,2	56 612	9 041,7
Bruntál	9 267	9 665,9	4 144	8 763,1	5 123	10 544,6
Frydek - Místek	14 907	7 016,8	7 039	6 730,8	7 868	7 294,0
Karviná	23 172	8 880,9	10 021	7 838,9	13 151	9 881,9
Nový Jičín	10 163	6 687,9	4 628	6 189,2	5 535	7 171,1
Opava	11 980	6 765,3	5 495	6 333,3	6 485	7 180,4
Ostrava - město	35 841	10 916,4	17 391	10 921,5	18 450	10 911,5
ČR	841 227	7 999,4	398 839	7 722,9	442 388	8 266,2

12. Počet diabetiků léčených u praktických lékařů pro dospělé z celkového počtu léčených diabetiků

Území, kraj		Celkem	DM 1. typu (E10)			DM 2. typu (E11)	Sekundární DM (E13)	Porucha glukó-zové tolerance (R73.0)
			0–14 let	15–19 let	20 let a více			
Hl. m. Praha	a	9 532	-	-	59	9 396	77	2 622
	b	9,2	-	-	0,6	10,2	5,9	25,5
Středočeský	a	15 469	-	-	-	15 274	195	1 974
	b	18,9	-	-	-	20,0	12,3	37,0
Jihočeský	a	16 183	-	2	127	15 624	430	2 289
	b	30,3	-	2,3	3,6	32,0	52,9	56,7
Plzeňský	a	5 450	-	-	-	5 418	32	797
	b	13,5	-	-	-	14,4	5,2	23,8
Karlovarský	a	4 931	-	-	-	4 904	27	553
	b	20,4	-	-	-	21,8	11,1	60,4
Ústecký	a	19 051	-	-	28	18 691	332	2 339
	b	26,2	-	-	0,8	27,4	39,5	57,7
Liberecký	a	11 545	-	-	39	11 224	282	1 801
	b	37,3	-	-	1,5	40,5	38,7	73,7
Královéhradecký	a	10 216	-	-	38	9 989	189	1 958
	b	21,4	-	-	1,1	23,0	32,5	53,2
Pardubický	a	12 351	-	-	116	11 967	268	1 572
	b	33,1	-	-	6,4	34,4	49,9	61,5
Vysočina	a	8 111	-	-	-	8 058	53	855
	b	23,1	-	-	-	24,5	21,5	36,7
Jihomoravský	a	21 632	-	-	108	21 335	189	4 444
	b	23,5	-	-	1,8	25,2	18,4	54,3
Olomoucký	a	12 096	-	-	28	11 898	170	1 359
	b	21,5	-	-	0,9	22,9	17,7	38,4
Zlínský	a	4 604	-	-	56	4 520	28	990
	b	7,7	-	-	1,5	8,1	4,1	12,5
Moravskoslezský	a	14 819	-	-	12	14 534	273	2 262
	b	14,1	-	-	0,2	15,2	14,0	63,5
ČR	a	165 990	-	2	611	162 832	2 545	25 815
	b	19,7	-	0,2	1,1	21,1	21,0	41,5

a = absolutně

b = % z celkového počtu diabetiků podle dané struktury v kraji

13.1 Počet hospitalizovaných pro základní diagnózu Diabetes mellitus (E10–E14) v nemocnicích v ČR v letech 2002–2012 podle typu diabetu

Zdroj dat: Národní registr hospitalizovaných, ÚZIS ČR

Kód MKN-10	Název diagnózy MKN-10	2002	2003	2004	2005	2006	2007
E10	DM závislý na inzulínu	15 346	15 646	15 513	14 937	14 183	14 267
E11	DM nezávislý na inzulínu	12 648	13 200	13 580	13 593	13 484	13 203
E12	DM spojený s podvýživou	62	65	91	73	72	81
E13	Jiný určený DM	76	89	98	82	78	107
E14	Neurčený DM	126	133	124	126	109	102
Celkem		28 258	29 133	29 406	28 811	27 926	27 760

13.2 Počet hospitalizovaných pro základní diagnózu Diabetes mellitus (E10–E14) v nemocnicích v ČR v letech 2002–2012 podle kódu komplikace

Zdroj dat: Národní registr hospitalizovaných, ÚZIS ČR

Kód MKN ¹⁾	Název komplikace podle MKN-10	2002	2003	2004	2005	2006	2007
.0	kóma	1 976	1 950	1 893	1 865	1 632	1 524
.1	ketoacidóza	821	933	1 015	1 001	988	1 175
.2	ledvinové komplikace	321	317	478	448	421	410
.3	oční komplikace	462	621	915	972	783	734
.4	neurologické komplikace	797	833	900	869	809	894
.5	periferní oběhové komplikace	4 643	4 739	4 873	4 373	4 437	4 016
.6	jiné určené komplikace	1 434	1 519	1 683	1 821	1 536	1 789
.7	mnohočetné komplikace	6 203	6 339	6 935	6 854	6 648	6 712
.8	neurčené komplikace	4 868	5 053	5 198	5 716	6 077	6 282
.9	bez komplikací	6 733	6 829	5 516	4 892	4 595	4 224

¹⁾ v podkapitole Diabetes mellitus (E10-E14) je na čtvrtém místě klasifikace MKN-10 uveden jednotný kód komplikace diabetu

13.1 Počet hospitalizovaných pro základní diagnózu Diabetes mellitus (E10–E14) v nemocnicích v ČR v letech 2002–2012 podle typu diabetu

Zdroj dat: Národní registr hospitalizovaných, ÚZIS ČR

2008	2009	2010	2011	2012	Název diagnózy MKN-10	Kód MKN-10
14 044	13 729	13 946	12 755	11 758	DM závislý na inzulínu	E10
13 158	13 239	12 401	10 868	10 526	DM nezávislý na inzulínu	E11
120	59	43	35	28	DM spojený s podvýživou	E12
105	112	115	125	180	Jiný určený DM	E13
96	122	127	115	121	Neurčený DM	E14
27 523	27 261	26 632	23 898	22 613		Celkem

13.2 Počet hospitalizovaných pro základní diagnózu Diabetes mellitus (E10–E14) v nemocnicích v ČR v letech 2002–2012 podle kódu komplikace

Zdroj dat: Národní registr hospitalizovaných, ÚZIS ČR

2008	2009	2010	2011	2012	Název komplikace podle MKN-10	Kód MKN ¹⁾
1 673	1 545	1 575	1 309	1 448	kóma	.0
1 197	1 085	999	995	1 061	ketoacidóza	.1
447	448	330	317	350	ledvinové komplikace	.2
627	472	532	544	641	oční komplikace	.3
947	1 053	1 032	947	1 000	neurologické komplikace	.4
4 282	4 057	4 212	3 651	3 809	periferní oběhové komplikace	.5
1 749	1 652	1 474	1 269	1 257	jiné určené komplikace	.6
6 795	7 083	6 846	5 603	4 771	mnohočetné komplikace	.7
6 091	6 264	6 109	5 537	4 857	neurčené komplikace	.8
3 715	3 602	3 523	3 726	3 419	bez komplikací	.9

¹⁾ v podkapitole Diabetes mellitus (E10-E14) je na čtvrtém místě klasifikace MKN-10 uveden jednotný kód komplikace diabetu

14. Seznam termínů užitých v publikaci a anglických ekvivalentů

Území, kraj (okres)	<i>Territory, region (district)</i>
Počet diabetiků	<i>Number of diabetics</i>
Absolutně	<i>Absolute number</i>
Procento diabetiků	<i>Percentage of diabetics</i>
Počet diabetologických ordinací	<i>Number of diabetical centers</i>
Velikost pracovního úvazku	<i>Size of the work contract</i>
Lékař	<i>Doctor of medicine - physician</i>
Střední zdravotnický pracovník	<i>Paramedical personnel</i>
Počet lékařských míst	<i>Number of physician´s posts</i>
Na 1 diabetickou ordinaci	<i>Per 1 diabetical center</i>
Na 1 lékařské místo připadá	<i>Per 1 physician´s post</i>
Osoby	<i>Persons</i>
Léčené na začátku vykazovaného období	<i>Treated at the beginning of the period</i>
Počet nově zjištěných onemocnění	<i>Number of new detected cases</i>
Počet úmrtí za období	<i>Number of deaths for the period</i>
Léčené na konci vykazovaného období	<i>Treated at the end of the period</i>
Muži	<i>Males</i>
Ženy	<i>Females</i>
Celkem	<i>Total</i>
Osoby léčené	<i>Persons treated</i>
Přírůstek proti roku	<i>Increase against the year</i>
Druh léčby	<i>Type of treatment</i>
Jen dietou	<i>Diet only</i>
Na 100 000 obyvatel	<i>Per 100 000 inhabitants</i>
Diabetes mellitus 1. typu (E10)	<i>Diabetes mellitus type 1 (E10)</i>
Diabetes mellitus 2. typu (E11)	<i>Diabetes mellitus type 2 (E11)</i>
Sekundární diabetes mellitus (E13)	<i>Secondary diabetes mellitus (E13)</i>
Porucha glukosové tolerance, PGT (R73.0)	<i>Impaired fasting glucose, IFG (R73.0)</i>
Počet osob léčených na DM	<i>Number of treated diabetics</i>
Počet osob s nově zjištěným onemocněním	<i>Number of persons with newly diagnosed disease</i>
Vyšetřené osoby s PGT (R73.0)	<i>Examined persons with IFG (R73.0)</i>
Deriváty sulfonilmočoviny	<i>Derivates od sulphonilurea</i>
Biguanidy	<i>Biguanides</i>
Kombinovanou léčbou PAD	<i>Combined PAD therapy</i>
Inzulínem celkem	<i>By insulin, total</i>
1 až 2 dávky denně	<i>1-2 doses daily</i>
3 až více dávek denně	<i>3 and more doses daily</i>

14. Seznam termínů užitých v publikaci a anglických ekvivalentů

Inzulínovou pumpou	<i>By insulin pump</i>
Kombinovanou léčbou (inzulínem+ PAD)	<i>Combined therapy (insulin+PAD)</i>
Diabetická nefropatie	<i>Diabetic nephropathy</i>
Z toho	<i>Of which (o.w.)</i>
Renální insuficience	<i>Renal insufficiency</i>
Diabetická retinopatie	<i>Diabetic retinopathy</i>
Proliferativní	<i>Proliferative</i>
Slepota	<i>Blindness</i>
Diabetická noha	<i>Diabetic foot</i>
s amputací	<i>with amputation</i>
nad kotníkem	<i>above the ankle</i>
pod kotníkem	<i>below the ankle</i>

15. Seznam užitých zkratek

DM	diabetes mellitus
PAD	perorální antidiabetika
PGT	porucha glukózové tolerance
NRHOSP	Národní registr hospitalizovaných
ČR	Česká republika
ÚZIS ČR	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
MKN-10	Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů, 10. revize
ZPBD	zdravotničtí pracovníci nelékaři způsobilí k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu
ČSÚ	Český statistický úřad
SZP	střední zdravotničtí pracovníci
DPP-IV	dipeptidylpeptidáza IV